

Biuletyn

ISSN 2719-5147

informacyjny

11-12/2024

WPR po 2027 r. ukierunkowana na rolników

**Wsparcie dla rolników poszkodowanych
w wyniku wrześniowej powodzi**

Umowa UE – Mercosur

Uchwała Rady Ministrów

**Środki na inwestycje zwiększające
konkurencyjność gospodarstw**

**Pomoc dla grup i organizacji
producentów rolnych**

A nativity scene is depicted in the center, with Mary, Joseph, and the infant Jesus. Above them is a large, glowing blue star with a bright yellow center, set against a dark blue, starry night sky. The scene is framed by the points of the star.

Drodzy Rolnicy i Mieszkańcy Wsi!

W wigilijny wieczór gromadzimy się przy stołach całymi rodzinami, pokoleniami, często przybywającymi z dalekich stron. Nie ma drugiego takiego dnia w całym kalendarzu, jakim jest Wigilia. To moment, gdy szczególnie silnie celebруем nasze tradycje, którymi są także przekazywane z pokolenia na pokolenie zwyczaje i obrzędy świąteczne. Należą do nich tradycyjne świąteczne potrawy. Smaki i aromaty świątecznych dań, podobnie jak zapach choinki, dźwięk śpiewanych wspólnie kolęd czy radość dzieci ze świątecznych prezentów, tworzą magię tych Świąt. Przygotowując co roku tradycyjne dania, cieszymy się z czasu spędzanego w gronie najbliższych.

Życzę, aby do wigilijnego stołu zasiedli Państwo w atmosferze pełnej radości i nadziei na lepsze jutro. Dzieląc się opłatkiem, pamiętajmy, że jest to symboliczny akt miłości i wybaczenia. Obfitość pożywienia na świątecznym stole i powszechny dostęp do żywności na co dzień to zasługa pracy Rolników i ich wytrwałości. Należy im się za to wdzięczność, a także pomoc w obliczu trudności, którymi w mijającym roku były straty plonów i zniszczenia gospodarstw w wyniku powodzi i innych klęsk żywiołowych.

Życzę Państwu zdrowia i pomyślności w Nowym Roku.
Niech rok 2025 będzie lepszy od poprzedniego.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ezestaw Siekierski

CZESŁAW SIEKIERSKI,
minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Za nami trudny rolniczy rok. Pogoda nas nie rozpieszczała – mieliśmy do czynienia z wiosennymi przymrozkami, deszczami nawalnymi, a u progu jesieni południowy zachód kraju nawiedziła powódź. Tak niestety wygląda rolnicze życie. Można dokładać wszelkich starań i wykorzystać całą wiedzę, a wystarczy kilka chwil, aby to wszystko co zrobiliśmy, obróciło się wniwecz.

Opracowany został cały system wsparcia poszkodowanych rolników. Mam jednak pełną świadomość, że nie ma takich środków ani możliwości, które pozwoliłyby na całkowite wyrównanie strat. O formach i środkach przeznaczonych na pomoc informowaliśmy wielokrotnie. Mówiłem też o tym na posiedzeniach unijnej rady ministrów ds. rolnictwa. Problem jest znacznie szerszy. Rosnąca gwałtowność niekorzystnych zjawisk atmosferycznych dotyka nie tylko nas, ale coraz częściej też inne kraje. Raz są to deszcze nawalne, innym razem powódź lub susza. Zdarzają się także przymrozki. Mimo ogromnego postępu technicznego i technologicznego, rolnictwo w dalszym ciągu pozostaje silnie uzależnione

Mimo ogromnego postępu technicznego i technologicznego, rolnictwo w dalszym ciągu pozostaje silnie uzależnione od warunków pogodowych. Możemy jedynie łagodzić zasięg i skutki niekorzystnych zjawisk.

od warunków pogodowych. Możemy jedynie łagodzić zasięg i skutki niekorzystnych zjawisk. Całkowitego zabezpieczenia, tak jak i ubezpieczenia pokrywającego 100 proc. strat nie ma.

Mając tego świadomość, zwracam uwagę, że problem dotyczy całej Unii Europejskiej. Okazuje się, że dotychczasowe systemy wsparcia i ubezpieczeń są

niewydolne wobec powszechności i gwałtowności zachodzących wydarzeń. Dlatego to na poziomie Unii muszą być opracowane odpowiednie systemy i zabezpieczone odpowiednie środki finansowe na łagodzenie skutków tych zdarzeń.

Przeciągająca się wojna w Ukrainie, szereg zapalnych punktów na świecie to możliwe zagrożenia dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. Uważam, że ten temat jest jak najbardziej zasadnie uznany za nasz priorytet w ramach rozpoczynającej się 1 stycznia 2025 r. prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Kolejne priorytety związane są z koniecznością rozpoczęcia rozmów w sprawie przyszłego członkostwa Ukrainy w UE. Doświadczenia związane z otwarciem wspólnotowego rynku dla produktów rolno-spożywczych z Ukrainy pokazały, że jest to działanie destabilizujące nasze rynki rolne i niebezpieczne dla unijnych rolników. Żywność ukraińskich czarnoziemów, wielkość gospodarstw, a tym samym odmienny system rolnictwa są zagrożeniem dla europejskiego modelu rodzinnych

rolniczych gospodarstw. Doskonale pamiętam, jak trudne były dyskusje o polskim członkostwie, warunkach wejścia i przyjęciu bardzo niekorzystnych dla nas kryteriów. Dlatego jestem przekonany, że już teraz powinniśmy rozpocząć w ramach Unii Europejskiej rozmowy o warunkach, okresach przejściowych i wymaganiach, które musi spełnić Ukraina, aby stać się pełnoprawnym

gospodarstw. Doskonale pamiętam, jak trudne były dyskusje o polskim członkostwie, warunkach wejścia i przyjęciu bardzo niekorzystnych dla nas kryteriów. Dlatego jestem przekonany, że już teraz powinniśmy rozpocząć w ramach Unii Europejskiej rozmowy o warunkach, okresach przejściowych i wymaganiach, które musi spełnić Ukraina, aby stać się pełnoprawnym

członkiem Wspólnoty i jednocześnie nie niszczyć europejskiego rolnictwa.

Podobne zagrożenie widzą rolnicy ze strony umowy Unii z krajami ugrupowania Mercosur. Jesteśmy przeciwni przyjęciu tej umowy o wolnym handlu w formie, w jakiej to porozumienie zostało wynegocjowane przez Komisję Europejską.

Podczas ostatniego posiedzenia rady AGRIFISH w Brukseli, która miała miejsce pod koniec listopada, widać jednak już było wahanie Komisji Europejskiej. Słyszymy o różnych terminach podpisywania umowy, ale w rzeczywistości nie ma ostatecznej daty. Zwracam uwagę, że sam podpis nie wystarczy. Aby umowa weszła w życie, musi być ratyfikowana przez Parlament Europejski i państwa członkowskie. Natomiast próba pominięcia ratyfikacji krajowych spotkałaby się z ponownymi, dużymi protestami rolników w całej Unii Europejskiej.

Nie mam wątpliwości, że przyjęcie umowy w jej obecnej formie znacząco wpłynęłoby na nasz, europejski rynek. Mam tu na myśli przede wszystkim rynek wołowiny, drobiu i cukru.

Już doświadczenie związane z dostępem produktów rolnych z Ukrainy, moim zdaniem, bardzo wyraźnie pokazało Unii Europejskiej, jakie zagrożenia wiążą się z nadmiernym napływem towarów oraz w jakich obszarach potrzebne są dodatkowe regulacje i działania na szczeblu europejskim. Zwracam uwagę, że część środków, które Ukraina zyskała dzięki otwarciu wspólnotowego rynku, w dużej mierze trafiło do wielkich firm rolnych, zamiast zasilić budżet krajowy Ukrainy lub wspomóc drobnych ukraińskich producentów.

I jedno, i drugie otwarcie rynku oznaczałoby nierówne traktowanie uczestników jednolitego rynku. Od rolników unijnych wymaga się spełnienia coraz większej liczby warunków, w tym coraz częściej dotyczących ochrony klimatu i środowiska. Tymczasem „drugimi drzwiami” wprowadza się produkty rolne, które wytwarzane są bez tych ostrych wymagań, które przecież kosztują. Jak w takiej sytuacji możemy mówić o równych warunkach konkurencji?

Przecież widać to coraz wyraźniej, że europejskie rolnictwo traci przewagi konkurencyjne. Rosnące niezadowolone rolników jest w tym momencie zrozumiałe.

Pogarszająca się opłacalność produkcji rolnej już sprawia, że rolnikom coraz trudniej znaleźć swoich następców. Młodzi ludzie nie chcą podejmować pracy w rolnictwie ze względu na brak stabilności i opłacalności, rosnące wymagania i nierówne warunki konkurencji.

Czy w tych trudnych czasach możemy sobie pozwolić na ograniczanie produkcji rolnej, na „zwijanie” europejskiego rolnictwa i w konsekwencji na uzależnienie się od dostaw zewnętrznych? Czy niczego się nie nauczyliśmy z czasów uzależnienia od dostaw surowców strategicznych – ropy i gazu – z Rosji?

Zdaję sobie sprawę z różnych uwarunkowań. Mam

Nie można całym ciężarem kosztów realizacji celów klimatyczno-środowiskowych obciążać rolników i budżetu Wspólnej Polityki Rolnej.

pełną świadomość potrzeby realizacji celów klimatyczno-środowiskowych, które nie podlegają dyskusji, ale powinny być realne. Nie można całym ciężarem kosztów

ich realizacji obciążać rolników i budżetu Wspólnej Polityki Rolnej. Dotyczy to również właściwego gospodarowania wodą. To jedno z największych wyzwań w obecnych czasach, ale też tego ciężaru nie powinno ponosić tylko rolnictwo.

Stale rosnące wymagania wobec rolników muszą pociągać za sobą odpowiedni poziom budżetu, właśnie na rolnictwo, a nie na inne cele, które czasem realizowane są ze środków Wspólnej Polityki Rolnej. W rolnictwie bardzo potrzebne są inwestycje, a do tego niezbędne są wystarczająco duże środki finansowe oraz dobrze działający system kredytowy.

Stale rosnące wymagania wobec rolników muszą pociągać za sobą odpowiedni poziom budżetu na rolnictwo.

Potrzebna jest zdecydowana poprawa opłacalności produkcji rolnej.

W tym może pomóc na-

uka rolnicza, ale ona również wymaga odpowiednich źródeł finansowania. Wspieramy instytuty naukowe i współpracujemy z nimi. Warto też, żeby rozwijała się współpraca nauki z rolnikami.

Nikt oczywiście nie kwestionuje konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, ale nie do wszystkich jeszcze dotarło, że to wymaga z kolei zapewnienia odpowiednich warunków funkcjonowania gospodarstw rolnych. Pamiętajmy o tym, że chociaż tylko 3 proc. społeczeństwa pobiera dopłaty bezpośrednie, to właśnie te 3 proc. odpowiada za bezpieczeństwo żywnościowe całego społeczeństwa. Rolnicy potwierdzili swoje odpowiedzialne zaangażowanie, zapewniając nam stabilne dostawy żywności także w trudnych czasach pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie.

W numerze:

MRiRW

MRiRW

WPR po 2027 r. ukierunkowana na rolników	4
Mulczowanie międzyplonów po 15 listopada	6
Stosuj bezpiecznie środki ochrony roślin	6
Utylizacja środków ochrony roślin do zwalczania szkodników	7
Nawozowe produkty mikrobiologiczne	8
Nowe techniki genomowe to nie GMO	10
Kontrola upraw pod kątem GMO	13
Problem antybiotykooporności	14
Wsparcie dla rolników poszkodowanych w wyniku wrześniowej powodzi ...	16
Ułatwienia w realizacji programu azotanowego	17
Zwolnienie z opłacania składek	17
Bezpłatne badania gleb	18
Dotacje dla producentów rolnych	19
Zasilek opiekuńczy dla rolników dotkniętych powodzią	20
Ustawa zrównująca prawa KGW	21
Kupuj świadomie – na co dzień i na święta	22
Umowa UE – Mercosur	23
Przygotowania do prezydencji Polski w Radzie UE	25
Jesteśmy różnorodni, ale tworzymy jedność	26
Minister rolnictwa Francji w MRiRW	27
Wizyta w Wietnamie	28
Rozmowy z przedsiębiorcami z Arabii Saudyjskiej	29
Spotkanie polsko-chińskie	30

ARiMR

Środki na inwestycje zwiększające konkurencyjność gospodarstw	31
Pomoc dla grup i organizacji producentów rolnych	33
Polska wieś w trzech konkursowych odsłonach	34

KOWR

KOWR wspiera eksport polskiej żywności	35
--	----

KRUS

Dzień z eKRUS	38
Nowe zasady zbiegu uprawnień do świadczeń	39

WPR po 2027 r. ukierunkowana na rolników

Na początku września 2024 r. prezydencja węgierska przedłożyła projekt konkluzji Rady w sprawie WPR po 2027 r. ukierunkowanej na rolników. Tekst uwzględniał wynik dyskusji ministrów rolnictwa UE, która odbyła się w trakcie nieformalnego spotkania ministrów rolnictwa państw UE w Budapeszcie 9–10 września 2024 r. W trakcie tej debaty ministrowie omówili priorytety dla przyszłej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) po roku 2027.

W ramach konkluzji uznano, że:

- WPR służy zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego UE.
- Priorytetowe jest zapewnienie, aby sektor ten był konkurencyjny, odporny na kryzysy, zrównoważony, ukierunkowany na rolników i oparty na wiedzy.

Unijni ministrowie ds. rolnictwa podkreślili znaczenie WPR w tym kontekście. Zwrócili też uwagę na kluczowe cele, jakimi są zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, przy jednoczesnym zagwarantowaniu odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, konkretnych rozwiązań i zachęt dla rolników w odniesieniu do zielonej transformacji i rozsądnych cen dla konsumentów.

Zapisy konkluzji prezydencji belgijskiej trafnie identyfikowały wyzwania związane z rozszerzeniem UE i Polska uznaje je za aktualne. Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 21–22 października 2024 r. dokument został poparty przez 26 państw członkowskich i przyjęty jako konkluzje prezydencji.

■ Co zawiera tekst konkluzji?

Ukształtowany w trakcie dyskusji na poziomie Rady tekst konkluzji podkreśla znaczenie głównego celu traktatowego dotyczącego bezpieczeństwa żywności. Wskazuje na trzy kluczowe obszary, które mają znaczenie dla osiągnięcia

tego celu: gospodarczy, społeczny i środowiskowo-klimatyczny.

W konkluzjach:

- Odniesiono się do zapewnienia odpowiednich środków finansowych, które umożliwią realizację celów związanych z zapewnieniem odporności sektora rolno-żywnościowego, zwiększania jego konkurencyjności oraz zdolności do dalszej zielonej i cyfrowej transformacji.
- Podniesiono znaczenie małych gospodarstw dla utrzymania bezpieczeństwa żywnościowego i dla realizacji celów środowiskowo-klimatycznych.
- Uznano, że Zielony Ład w rolnictwie powinien być dalej

racjonalizowany i opierać się na dobrych praktykach rolniczych.

- Wskazano na potrzebę odpowiednich zachęt i wynagradzania rolników wdrażających zrównoważone metody produkcji.
- Podniesiono kwestię wzmocnienia procesu wymiany pokoleniowej w rolnictwie, poprzez odpowiednie wsparcie młodych rolników i osób po raz pierwszy podejmujących działalność rolniczą.
- Dodatkowo zwrócono uwagę na zapewnienie skutecznego doradztwa, transferu wiedzy i wdrożenia innowacji w sektorze rolno-żywnościowym.

Istotnym elementem konkluzji są odniesienia do odpowiedniej i skutecznej organizacji łańcuchów dostaw żywności, skracania tych łańcuchów i wytwarzania żywności o podwyższonej jakości (w tym produktów ekologicznych oraz tradycyjnych produktów lokalnych), które służą bezpieczeństwu żywnościowemu i zapewnieniu odpowiednich dochodów dla rolników.

Ważną kwestią wskazaną w konkluzjach jest także podnoszenie jakości życia i pracy na obszarach wiejskich, jako jedne z kluczowych czynników wymiany pokoleniowej w rolnictwie i dla przeciwdziałania negatywnym trendom demograficznym na wsi.

■ Stanowisko i postulaty Polski

Polska znalazła się w grupie państw, które poparły konkluzje, uznając, że będzie to ważny głos wyrażający oczekiwania Rady UE dotyczące istotnych kwestii, które należy uwzględnić, przygotowując rozwiązania przyszłej WPR. Ponadto Polska przystąpiła do przygotowanej przez grupę państw członkowskich deklaracji dotyczącej wyrównania płatności bezpośrednich, która stanowiła załącznik z podsumowania dyskusji Rady UE nad konkluzjami.

W pracach nad dokumentem zaproponowanym przez prezydencję

węgierską Polska postulowała potrzebę odniesienia się do kwestii zapewnienia odpowiedniego budżetu dla realizacji celów i sprostania wyzwaniom stojącym przed sektorem rolno-żywnościowym. Wskazywała też na potrzebę zapewnienia odpowiednich narzędzi finansowych na potrzeby przygotowania sektora do rozszerzenia Unii Europejskiej.

Za niezwykle istotną kwestię uznano wzmocnienie procesu wymiany pokoleniowej w rolnictwie, poprzez odpowiednie wsparcie młodych rolników i osób po raz pierwszy podejmujących działalność rolniczą

Ponadto w trakcie debaty Polska podnosiła konieczność odpowiedniego wynagradzania rolników za realizację celów środowiskowo-klimatycznych. Wskazywano też na potrzebę zapewnienia odpowiedniego wsparcia w celu poprawy odporności sektora rolno-spożywczego na kryzysy gospodarcze, społeczne i środowiskowo-klimatyczne.

W części konkluzji dotyczącej odpowiedzi na kryzysy zaznaczono, że nie można pominąć odniesienia do rezerwy rolnej, która powinna zostać zwiększona. Jednocześnie Polska zwracała uwagę

na potrzebę uelastyczenia WPR, tak aby szybko i skutecznie reagowała na aktualne potrzeby gospodarstw rolnych. Wskazywała, że potrzebne są zmiany w polityce handlowej, które poprawią ochronę rynku produktów żywnościowych w UE oraz na to, że ważne jest też dbanie o utrzymanie unijnych standardów w produktach importowanych do UE.

Polska zaakcentowała także, że musimy stale zabiegać o zapewnienie znacznie lepszej pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności, gdyż to w znacznym stopniu wpływa na godziwe dochody.

Część postulatów Polski została uwzględniona w ostatecznej wersji konkluzji.

Departament Wspólnej
Polityki Rolnej
MRiRW

tel. 22 623 18 42

Zdjęcia: Margarita-,
Christian Schwier.Stock.adobe.com

Mulczowanie międzyplonów po 15 listopada

Przypominamy, że w przypadku praktyki: Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe, realizowanej w ramach ekoschematu *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi*, w sytuacji uprawy międzyplonów ozimych rolnicy mają obowiązek ich utrzymania co najmniej do 15 lutego roku następującego po roku,

w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności. Mulczowanie międzyplonów dopuszcza się po 15 listopada.

■ Sposoby mulczowania

Mulczowanie można wykonać poprzez:

- ścięcie biomasy i pozostawienie mulczu na powierzchni pola lub

- częściowe wymieszanie międzyplonu z glebą, przy czym można to wykonać każdą maszyną, która nie przyoruje skiby. W przypadku stosowania brony talerzowej należy pamiętać o takim ustawieniu talerzy, które nie powoduje odwrócenia skiby.

Mulcz powinien pozostać na polu do 15 lutego następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

■ Rola mulczowania

Wykorzystanie biomasy międzyplonu ozimego jako mulczu umożliwia wcześniejsze przygotowanie stanowiska pod zasiewy roślin jarych. Dodatkową zaletą mulczowania jest efekt nawozowy.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: GrebnerFotografie.Stock.adobe.com

Mulczowanie międzyplonów dopuszcza się po 15 listopada

Stosuj bezpiecznie środki ochrony roślin

Pamiętajmy, że środki ochrony roślin są bezpieczne pod warunkiem ich właściwego, zgodnego z prawem i zapisami etykiety zastosowania.

W związku z tragicznymi wydarzeniami, które miały miejsce w ostatnich tygodniach, związanymi z niewłaściwym, niezgodnym z przeznaczeniem, zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych do fumigacji, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypomina, że:

- środki ochrony roślin, przeznaczone do ochrony upraw, nie mogą być stosowane w innym celu;
- środki ochrony roślin przeznaczone dla użytkowników profesjonalnych (rolników, leśników) mogą nabywać i stosować wyłącznie osoby właściwie przeszkolone, posiadające ważne zaświadczenie o ukończeniu szkolenia;

- środki ochrony roślin należy stosować zgodnie z zapisami etykiety;
- środki ochrony roślin należy przechowywać i stosować w sposób wykluczający narażenie ludzi, w szczególności dzieci;
- środki ochrony roślin przeznaczone dla użytkowników profesjonalnych nie mogą być stosowane przez amatorów, działkowców.

Środki ochrony roślin przeznaczone do ochrony upraw metodą fumigacji nie mogą być stosowane w budynkach mieszkalnych i w pomieszczeniach, w których przebywają ludzie oraz zwierzęta gospodarskie lub domowe.

Miejsce zastosowania takich środków ochrony roślin należy właściwie oznakować oraz zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych, przede wszystkim dzieci. Szczególne środki bezpieczeństwa należy powziąć, stosując preparaty zawierające w swoim składzie fosforek glinu, fosforek magnezu i fluorek siarczany.

Niestosowanie się do powyższych zasad grozi poważnym zatruciem, a nawet utratą życia.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW
tel. 22 623 18 38

Utylizacja środków ochrony roślin do zwalczania szkodników

Posiadacze środków ochrony roślin zawierających fosforek glinu, którzy rezygnują z ich stosowania (lub posiadają pozostałości tych preparatów), mogą oddać je do utylizacji dla podmiotów uprawnionych do zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Dotyczy to preparatów o nazwach handlowych: Quickphos Tablets 56 GE, Quickphos Pellets 56 GE, Quickphos Bags, Quphos Pellets 56 GE, Phostoxin Tablet, Phostoxin Bag, Phostoxin Tablet, Morta, Masterphos Tabletki 56 GE, Masterphos Peletki 56 GE, Greenphos Tablets, Greenphos Pellets 56 GE, Greenphos Pellets Professional 99 GE, Greenphos, Greenphos Pellets Expert 100 GE, Greenphos Pellets Professional 99 (3 GE, 2 GE, 1 GE), APS, APS Peletki, APS Tabletki, Delicia Gastoxin, Sobieski 56T, Sobieski 56P, Fumiphos.

Odnosi się to również do preparatów zawierających fosforek glinu o innych nazwach, nieznajdujących się już w sprzedaży.

Przypominamy, że:

- Fosforek glinu w przypadku kontaktu z powietrzem atmosferycznym i wilgocią wydziela fosforowodór – toksyczny gaz, który hamuje dostęp tlenu do komórek i powoduje ich szybką śmierć. Uwalnianie fosforowodoru następuje szybciej w warunkach wysokiej wilgotności.
- Nie wolno otwierać ponownie pojemnika, w którym pozostawiono nieużyte peletki/tabletki.

Pomoc w ustaleniu pomiotów uprawnionych do zbiórki odpadów niebezpiecznych można uzyskać w placówkach wojewódzkich inspektoratów ochrony roślin i nasiennictwa lub jednostkach wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

■ Kontakt z Wojewódzkimi Inspektoratami Ochrony Roślin i Nasiennictwa w poszczególnych województwach:

- dolnośląskie – 50-044 Wrocław, ul. Piłsudskiego 15-17, tel. 71 371 84 35, wi-wroclaw@piorin.gov.pl;
- kujawsko-pomorskie – 85-377 Bydgoszcz, ul. Cieplicka 7, tel. 52 360 96 41, wi-bydgoszcz@piorin.gov.pl;
- lubelskie – 20-447 Lublin, ul. Diamentowa 6, tel. 81 744 03 26, wi-lublin@piorin.gov.pl;
- lubuskie – 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Zieleniecka 11, tel. 95 723 90 08, wi-gorzow-wlkp@piorin.gov.pl;
- łódzkie – 94-250 Łódź, ul. Siewna 13A, tel. 42 633 99 72, wi-lodz@piorin.gov.pl;

- małopolskie – 30-134 Kraków, ul. Kołowa 3, tel. 12 623 28 00, wi-krakow@piorin.gov.pl;
- mazowieckie – 05-075 Warszawa-Wesoła, ul. Żółkiewskiego 17, tel. 22 773 53 29, wi-warszawa@piorin.gov.pl;
- opolskie – 45-835 Opole, ul. Wrocławska 172, tel. 77 457 56 08, wi-opole@piorin.gov.pl;
- podkarpackie – 35-101 Rzeszów, ul. Langiewicza 28, tel. 17 850 03 70, wi-rzeszow@piorin.gov.pl;
- podlaskie – 15-703 Białystok, ul. Zwycięstwa 26B, tel. 85 652 11 54, wi-bialystok@piorin.gov.pl;
- pomorskie – 80-874 Gdańsk, ul. Na Stoku 48, tel. 58 302 36 35, wi-gdansk@piorin.gov.pl;
- śląskie – 40-172 Katowice, ul. Grabowa 1A, tel. 32 351 24 00, wi-katowice@piorin.gov.pl;
- świętokrzyskie – 25-112 Kielce, ul. Wapiennikowa 21A, tel. 41 361 07 86, wi@kielce.piorin.gov.pl;
- warmińsko-mazurskie – 10-444 Olsztyn, ul. Kołobrzeska 11A, tel. 885 593 600, wi-olsztyn@piorin.gov.pl;
- wielkopolskie – 60-166 Poznań, ul. Grunwaldzka 250 B, tel. 61 860 59 11, wi-poznan@piorin.gov.pl;
- zachodniopomorskie – 75-411 Koszalin, ul. Partyzantów 7-9, tel. 94 343 32 14, wi-koszalin@piorin.gov.pl.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin
MRiRW

tel. 22 623 21 51

Zdjęcie: Edward.Stock.adobe.com

Nawozowe produkty mikrobiologiczne

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie produkcją i konsumpcją zdrowej żywności, także żywności ekologicznej. Jest to wynik wzrostu świadomości konsumentów w kwestiach ochrony środowiska naturalnego i zdrowia człowieka. Dynamiczny wzrost zainteresowania bioproduktami stwarza potrzebę wdrożenia do praktyki rolniczej innowacyjnych nawozów, takich jak nawozowe produkty mikrobiologiczne.

Przyszłość nawożenia to nawozy wolnodziałające, o kontrolowanym uwalnianiu składników pokarmowych, produktów zawierających mikroorganizmy i inne związki biologicznie czynne, sprzyjające optymalizacji nawożenia. Takimi preparatami są nawozowe produkty mikrobiologiczne zawierające wyłącznie mikroorganizmy, w tym mikroorganizmy martwe lub nieaktywne, bądź ich połączenie oraz substancje stanowiące pożywkę dla tych mikroorganizmów. Poprawiają one aktywność biologiczną gleby lub stymulują procesy odżywiania roślin bądź grzybów. Ich celem jest poprawa efektywności wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny lub grzyby, odporności na stres abiotyczny, cech jakościowych lub przyswajalności przez nie składników

pokarmowych z form trudno dostępnych w glebie.

■ Nawozowe produkty mikrobiologiczne w praktyce

Badaniami nad opracowaniem przyjaznych dla środowiska metod uprawy roślin rolniczych i ogrodniczych, w tym wykorzystujących nawozowe produkty mikrobiologiczne, zajmują się instytuty badawcze, takie jak: Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy (InHort) w Skierniewicach czy Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG) w Puławach.

W InHort w Skierniewicach opracowano oraz wdrożono do praktyki ogrodniczej i rolniczej mikrobiologiczne technologie uprawy roślin ogrodniczych

i rolniczych oraz poprawy jakości gleb. Zaproponowane innowacyjne technologie są unikalne w kraju i w skali międzynarodowej. Nowe technologie obejmują opracowanie naturalnych produktów wzbogaconych mikrobiologicznie oraz metod ich stosowania w zróżnicowanych warunkach uprawy polowej czy szklarniowej różnych gatunków roślin ogrodniczych i rolniczych.

W InHort powstał pierwszy w Polsce i największy w Europie bank symbiotycznych mikroorganizmów. Wykazano dużą skuteczność pożytecznych mikroorganizmów zgromadzonych w zasobach SYMBIO BANK-u w stymulacji wzrostu wegetatywnego i plonowania roślin truskawki, jabłoni, wiśni, ogórka i pomidora oraz innych gatunków roślin ogrodniczych.

W zgodzie z naturą

Wzrastające w ostatnich latach zainteresowanie produkcją i konsumpcją zdrowej żywności, także żywności ekologicznej, jest wynikiem wzrostu świadomości konsumentów w kwestiach ochrony środowiska naturalnego i zdrowia człowieka

■ Wymagania wobec producentów nawozowych produktów mikrobiologicznych

Nawozowe produkty mikrobiologiczne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹, umieszczone są w wykazie prowadzonym przez IUNG na okres dwóch lat, po uprzedniej weryfikacji prowadzonej przez Instytut. Po dwóch latach konieczne jest ponowne sprawdzenie produktów przed ich kolejnym wpisaniem na listę.

Od 22 października 2024 r. obowiązują nowe wymagania w zakresie wpisywania na listę nawozowych produktów mikrobiologicznych. Nowa procedura dotyczy również produktów, których ważność wpisu na listę wygasa po dwóch latach, czyli w grudniu 2024 r.

Każdy producent nawozowych produktów mikrobiologicznych jest zobligowany do potwierdzenia – poprzez badania laboratoryjne – zawartości mikroorganizmów w preparacie mikrobiologicznym. Zmiany dotyczą więc:

- konieczności określenia ogólnej liczebności mikroorganizmów, zgodnie z deklarowanym przez producenta składem rodzajowym, przy czym nawozowy produkt mikrobiologiczny powinien zawierać minimum 10^7 jtk (jednostek tworzących kolonie) w 1 ml/g w przypadku ogólnej liczebności bakterii oraz minimum 10^4 jtk w 1 ml/g w przypadku ogólnej liczebności grzybów; jednostkami odpowiedzialnymi za potwierdzenie składu mikrobiologicznego w nawozowym produkcie mikrobiologicznym są: IUNG w Puławach, InHort w Skierniewicach oraz jednostki akredytowane w tym zakresie;
- oświadczenia producenta potwierdzającego, że mikroorganizmy zawarte w produkcie są klasyfikowane jako bezpieczne, zgodnie z klasyfikacją Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska.

Dokładne informacje o procedurze dotyczącej weryfikacji

nawozowych produktów mikrobiologicznych znajdują się na stronie: <https://www.iung.pl/nawozowe-produkty-mikrobiologiczne/>.

Postulowane przez radykalne środowiska proekologiczne zupełne odejście od stosowania sztucznych środków produkcji (nawozów mineralnych) i całkowite przejście na rolnictwo ekologiczne jest niemożliwe, ponieważ nie zapewni ono wystarczającej ilości żywności koniecznej do wyżywienia globalnej populacji. Dlatego perspektywiczne jest zrównoważone stosowanie wszystkich rodzajów nawozów: mineralnych i organicznych oraz optymalizacja nawożenia poprzez rolnictwo precyzyjne i wykorzystanie innowacyjnych nawozów, w tym nawozowych produktów mikrobiologicznych.

Departament Hodowli
i Ochrony Roślin
MRiRW
tel. 22 623 21 51

Zdjęcia: MihaCreative,
bnorb3.Stock.adobe.com

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie upoważnienia Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego do prowadzenia wykazu nawozowych produktów mikrobiologicznych (Dz.U. 2022 poz. 2490).

Nowe techniki genomowe to nie GMO

– Powinniśmy upowszechniać wiedzę na temat nowych technik genomowych wśród uczniów, urzędników, a zwłaszcza rolników. Ta wiedza będzie nam potrzebna do prowadzenia prac podczas nadchodzącej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej i w rozmowach z rolnikami – podkreślił minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski podczas odbywającej się 27 listopada 2024 r. w Narodowym Instytucie Kultury i Dziedzictwa Wsi konferencji „Nowe techniki genomowe. Propozycje dla innowacyjnego rolnictwa”.

Wydarzenie zorganizowały wspólnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy.

■ Czym są techniki genomowe?

Jak wyjaśniali prelegenci, termin „nowe techniki genomowe” (ang. New Genomic Techniques – NGT), opisuje różne nowoczesne (opracowane po 2001 r.) techniki stosowane w hodowli roślin, które umożliwiają precyzyjną zmianę materiału genetycznego. Głównym zadaniem NGT jest zmiana genomu. Tym samym tworzy się cechy, których uzyskanie metodami tradycyjnymi byłoby bardzo trudne i długotrwałe. Są to m.in. takie pożądane cechy, jak: odporność na szkodniki, choroby i niekorzystne warunki środowiskowe oraz skutki zmiany klimatu, mniejsze wymagania dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin, większa zawartość składników odżywczych.

■ Przykłady produktów NGT

Uczestnicy konferencji przedstawili przykłady następujących roślin NGT spoza UE, które są już dostępne lub trwają nad nimi prace. Znalazły się wśród nich m.in. następujące produkty:

- soja wysokooleinowa;
- pomidory odporne na patogeny;
- niebrązowiejące banany;
- pszenica o niskiej zawartości glutenu;

Dorobek hodowlany powinien być powszechnie dostępny dla rolników, a nie pozostawać w rękach wielkich koncernów – podkreślał minister Czesław Siekierski w czasie konferencji

- kukurydza odporna na wirusy;
- ziemniaki odporne na zarzę ziemniaka;
- sałata o zwiększonej o około 150 proc. zawartości witaminy C.

■ Nowe techniki genomowe a GMO

GMO (ang. genetically modified organism) to, zgodnie z informacjami przekazanymi przez panelistów, organizm zmodyfikowany genetycznie, którego genom został zmieniony metodami inżynierii genetycznej. GMO w powszechnym rozumieniu to wprowadzenie do organizmu obcego DNA. Fragment obcego DNA obecny w genomie rośliny daje możliwość

wykrywania GMO i tym samym możliwość jego śledzenia na rynku.

Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej państwa członkowskie UE mogą zakazać uprawy rośliny GMO na swoim terenie.

Natomiast w odróżnieniu od roślin GMO rośliny NGT nie zawierają „obcego” DNA, a co za tym idzie – brak jest metod wykrywania.

Są dwie kategorie roślin NGT. Roślina kategorii NGT 1 ma następujące cechy:

- różni się od rośliny biocy/rodzicielskiej nie więcej niż 20 modyfikacjami genetycznymi;
- jest uważana za równoważną roślinom konwencjonalnym;

- przyznanie tej kategorii nie powoduje konieczności przeprowadzenia oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem;
- nie traktuje się NGT 1 jako rośliny GMO;
- nie obowiązują dla niej przepisy dotyczące GMO.

Roślina kategorii NGT 2 ma następujące cechy:

- różni się od rośliny biorcy/rodzicielskiej więcej niż 20 modyfikacjami genetycznymi;
- jej modyfikacje genetyczne wykraczają poza ramy ustalone dla kategorii 1;
- nie jest równoważna z roślinami konwencjonalnymi;
- zasadniczo NGT 2 jest traktowane jak klasyczne GMO – obowiązują przepisy dotyczące GMO z odstępstwami.

■ Zalety NGT

Uczestnicy dyskusji przytoczyli korzyści, które płyną ze stosowania NGT w hodowli roślin z perspektywy przemysłu spożywczego UE oraz świata nauki. Zgodnie z nimi NGT mogą:

- wzmocnić odporność i bezpieczeństwo naszego łańcucha dostaw żywności;
- stanowić źródło innowacji;
- zapewnić zaopatrzenie w żywność i zagwarantować bezpieczeństwo żywnościowe;
- zmniejszyć negatywne skutki oddziaływania klimatu i utraty bioróżnorodności;
- zwiększyć konkurencyjność w wymianie z międzynarodowymi partnerami handlowymi;
- produkować rośliny bardziej odporne na szkodniki, choroby i niekorzystne warunki środowiskowe oraz skutki zmiany klimatu, wymagające mniej zasobów naturalnych, nawozów i pestycydów, przyczyniające się do zachowania różnorodności biologicznej;
- poprawić zawartość składników odżywczych w żywności i paszy;

- zmniejszyć zawartość w roślinach szkodliwych substancji takich jak toksyny i alergeny;
- niektóre mogą być tak samo bezpieczne jak rośliny hodowane konwencjonalnie.

■ Problem patentowania NGT

– *Uważam, że dorobek hodowlany powinien być powszechnie dostępny dla rolników, a nie pozostawać w rękach wielkich koncernów. Dlatego działania przeciwdziałające patentowaniu NGT są wyjątkowo ważne* – stwierdził minister Czesław Siekierski.

Słuchacze konferencji mogli zapoznać się z następującymi pytaniami i wątpliwościami dotyczącymi skutków patentowania NGT, które powstały m.in. w ramach prac nad projektem rozporządzenia Komisji Europejskiej dotyczącym NGT:

- ograniczenie dostępu do materiałów hodowlanych;
- ograniczenie konkurencyjności;
- monopolizacja rynku;
- negatywne finansowe skutki dla małych i średnich hodowców, a w efekcie wyeliminowanie ich z rynku;
- redukcja liczby hodowanych gatunków;
- obawy o nieumyślne naruszenie patentu;
- zagrożenie dla przywileju hodowcy, czyli możliwości wykorzystania zarejestrowanych odmian do tworzenia nowych;
- zagrożenie dla dalszego rozwoju rolnictwa, którego kluczem jest silna hodowla roślin.

Prelegenci przytoczyli dane, zgodnie z którymi obecnie kilka wielkich światowych koncernów sprzedaje ponad 50 proc. nasion na świecie.

– *Jesteśmy w gronie państw UE, które domagają się instrumentów chroniących zasady konkurencji oraz mniejsze firmy przed wielkimi koncernami* – poinformował minister Czesław Siekierski.

■ Prawo UE musi nadążyć za postępem

Uczestnicy konferencji podkreślili, że obecne prawodawstwo UE dotyczy wyłącznie GMO i nie pozwala na stosowanie nowych technik genomowych w hodowli roślin.

Obecnie przepisy:

- Nie są dostosowane do naukowego i technologicznego postępu.
- Nie uwzględniają, czy produkty mają potencjał, aby przyczynić się do zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z oczekiwaniami przemysłu spożywczego wobec ram prawnych UE w zakresie NGT przepisy powinny m.in.:

- Zapewniać, że nowe odmiany roślin pochodzące z NGT uznane za bezpieczne są traktowane jednakowo jak rośliny konwencjonalne w całym łańcuchu dostaw bez dodatkowych wymagań, jak znakowanie.
- Zachęcać do innowacji hodowlanych i wspierać dostęp do nowych technologii.
- Zapewniać spójność z unijną Strategią „Od pola do stołu” i innymi regulacjami UE.

■ Projekt rozporządzenia Komisji Europejskiej ws. NGT

Jak poinformowali paneliści, Komisja Europejska (KE) po ponad 10 latach podjęła inicjatywę w kierunku legislacji NGT w odniesieniu do hodowli roślin. W ramach prowadzonych prac KE:

- Zebrała opinie krajów członkowskich.
- Przeprowadziła konsultacje społeczne.
- Przygotowała projekt rozporządzenia regulującego kwestię roślin NGT.

Nowe rozwiązania KE są wspólnie opracowywane przez wszystkie kraje członkowskie.

Komisja Europejska przygotowała projekt rozporządzenia ws. NGT, który został opublikowany

6 lipca 2023 r. i przekazany równoległe do Rady UE i Parlamentu Europejskiego. W Radzie UE nadal trwa dyskusja na poziomie grupy roboczej.

Celem projektu jest ułatwienie wprowadzenia do obrotu roślin NGT, które są uznawane za sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

W projekcie rozporządzenia rośliny NGT są podzielone na dwie kategorie grupy ze względu na liczbę modyfikacji.

Założenia projektu rozporządzenia dotyczące roślin NGT 1 są następujące:

- łatwa ścieżka dostępu do rynku;
- brak oceny ryzyka;
- brak konieczności znakowania produktów NGT 1 poza materiałem siewnym;
- rośliny NGT 1 wytworzone w UE będą oceniane przez to państwo UE, w którym zostanie złożony wniosek, a następnie dopuszczone do stosowania w całej UE;
- rośliny NGT 1 importowane będą oceniane i dopuszczane do obrotu przez Komisję Europejską we współpracy z EFSA (Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności) i pozostałymi państwami członkowskimi.

Założenia projektu rozporządzenia dotyczące roślin NGT 2 są następujące:

- uproszczona procedura wydawania zezwoleń w porównaniu do GMO;
- poluzowane wymogi oceny ryzyka;
- możliwość odstąpienia od monitorowania po wprowadzeniu do obrotu;
- brak metod detekcji i identyfikacji nie jest przeszkodą we wprowadzaniu do obrotu;
- brak możliwości zakazania uprawy.

Obowiązuje zakaz stosowania NGT 1 i NGT 2 w produkcji ekologicznej.

■ Stanowisko Polski w sprawie NGT

Jak dotąd Polska nie poparła projektu rozporządzenia Komisji Europejskiej ws. roślin NGT.

– *Polska będzie kontynuowała prace nad projektem rozporządzenia NGT w ramach prezydencji* – zapowiedział minister Siekierski.

■ Uczestnicy konferencji

W wydarzeniu wzięli udział, oprócz gospodarzy ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego oraz dyrektora Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB dr. inż. Michała Rokickiego:

- sekretarz stanu w MRiRW Stefan Krajewski;
- główny inspektor ochrony roślin i nasiennictwa Andrzej Chodkowski;
- główny inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych Przemysław Rzodkiewicz;
- sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Zbigniew Ziejewski;
- dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Mirosław Drygas;
- przedstawiciele Krajowej Grupy Spożywczej;
- członkowie Polskiej Izby Nasiennej;
- członkowie Izby Zbożowo-Paszykowej – Krajowej Izby Gospodarczej;
- przedstawiciele Federacji Gospodarki Żywnościowej RP;
- przedstawiciele instytucji podległych MRiRW;
- przedstawiciele instytucji naukowych i uczelni zainteresowanych tematyką konferencji;
- młodzież ze szkół rolniczych;
- przedstawiciele organizacji społecznych i branżowych.

■ Interaktywny sondaż dla słuchaczy konferencji

Podczas interaktywnego sondażu słuchacze konferencji mieli możliwość przekazania, za pomocą smartfonów, swoich opinii na

temat stosowania NGT w hodowli roślin.

W ramach sondażu organizatorzy konferencji zadali słuchaczom trzy pytania.

● Pytanie 1: NGT wymaga nowego prawa, ponieważ:

- trzeba dostosować prawo do nowych osiągnięć nauki;
- umożliwi to międzynarodową wymianę handlową;
- umożliwi to stosowanie NGT w praktyce.

Wyniki: Najwięcej respondentów wskazało na odpowiedź a. i prawie tyle samo na odpowiedź c.

● Pytanie 2: Europejscy hodowcy powinni mieć ułatwiony dostęp do NGT, aby:

- w precyzyjny sposób tworzyć zmienność genetyczną;
- dorównywać światowej konkurencji;
- szybciej wytwarzać odmiany dostosowane do zmian klimatycznych.

Wyniki: Najwięcej respondentów wskazało na odpowiedź c., na drugim miejscu znalazła się odpowiedź b., a na trzecim odpowiedź c.

● Pytanie 3: Jak na małe i średnie firmy hodowlane wpłynie wprowadzenie na rynek dużej liczby patentowanych roślin NGT?

- zmobilizuje do wdrażania takich innowacji;
- obniży konkurencyjność, a w efekcie wyeliminuje z rynku;
- nie będzie mieć wpływu.

Wyniki: Najwięcej respondentów wskazało na odpowiedź b., na drugim miejscu znalazła się odpowiedź a., a odpowiedzi c. nie wskazał ani jeden respondent.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Kontrola upraw pod kątem GMO

prowadzona przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Zgodnie z polityką naszego kraju i przepisami prawa Polska jest krajem wolnym od upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych (GMO). Elementem realizacji tej polityki jest kontrola upraw prowadzona pod kątem występowania modyfikacji genetycznych.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) od 2018 r. wykonuje zadanie związane z kontrolą upraw.

■ Podstawy prawne kontroli upraw

Kontrola upraw, którą prowadzi PIORiN pod kątem występowania modyfikacji genetycznych, jest realizowana na podstawie:

- ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych¹;
- „Programu kontroli upraw GMO” opracowywanego co roku przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Klimatu i Środowiska, który określa przedmiot, zakres, gatunki roślin, a także maksymalne liczby kontroli upraw.

Kontrola zgodności prowadzonych upraw zgodnie z przepisami ustawy jest wykonywana przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa właściwego ze względu na miejsce prowadzenia danej uprawy:

- z urzędu – na podstawie programu kontroli upraw;
- na wniosek Ministra Klimatu i Środowiska;
- na wniosek osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Kontroli upraw pod kątem występowania modyfikacji genetycznych podlegają: kukurydza, rzepak jary, rzepak ozimy oraz soja

■ Materiał objęty kontrolą

Kontroli podlegają: kukurydza, rzepak jary, rzepak ozimy oraz soja. Szczególny nacisk jest położony na uzyskanie materiału siewnego wolnego od GMO, dlatego niemal 100 proc. plantacji nasiennych w Polsce objętych jest badaniami, kontroli poddawane są także plantacje produkcyjne. Dodatkowo materiał siewny będący w obrocie, również przywożony spoza Polski, objęty jest kontrolą.

■ Analizy laboratoryjne

Nieodłącznym elementem działań kontrolnych jest pobieranie prób. Pobrane próby materiału siewnego (nasiona) oraz materiału roślinnego (liście) są poddawane analizie w Laboratorium Badania GMO Centralnego Laboratorium GIORiN w Toruniu pod kątem obecności:

- modyfikacji genetycznej kukurydzy MON810 dopuszczonej do uprawy na terenie UE, ale zakazanej do uprawy i stosowania jako

¹ Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz.U. 2001 nr 76 poz. 811).

Izolacja DNA z materiału roślinnego rzepaku ozimego w laboratorium GIORiN

materiał siewny na terytorium Polski (kukurydza);

- modyfikacji genetycznych niedopuszczonych do uprawy w UE, ale dopuszczonych do obrotu w UE jako żywność i pasza (kukurydza, rzepak, soja).

■ Nowe narzędzie

Od maja 2024 r. kontrole wspierane są nowym narzędziem informatycznym. Informacje o pobranych próbach w ramach kontroli upraw kontrolujący wprowadzają do aplikacji dla próbobiorców materiałów

pod kątem GMO. Narzędzie to ułatwia oraz usprawnia prace zarówno inspektorów w terenie, jak i pracowników laboratorium. Zapewnia także szybszy proces dokumentowania podjętych i przeprowadzonych czynności kontrolnych.

■ Podsumowanie kontroli

Inspekcja na przestrzeni ostatnich siedmiu lat przeprowadziła ogółem ponad 17 tys. kontroli upraw pod kątem obecności roślin genetycznie zmodyfikowanych oraz przebadano 17 930 prób. Wyniki kontroli i badań laboratoryjnych potwierdzają, że w Polsce nie prowadzi się upraw GMO.

Biuro Nasiennictwa

GIORiN

tel. 22 652 92 90

Zdjęcia: Kzenon.Stock.adobe.com, archiwum

GIORiN

Problem antybiotykooporności

Zjawisko oporności bakterii na środki przeciwdrobnoustrojowe (ang. *antimicrobial resistance* – AMR), zwane potocznie antybiotykoopornością, dotyczy zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska jednocześnie. Antybiotykooporność to problem, który został uznany za jedno z trzech najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia publicznego, przed którymi stoją kraje Unii Europejskiej¹.

Zastosowanie środków przeciwdrobnoustrojowych może skutkować rozwojem oporności. Ryzyko wzrasta, jeżeli stosowane są one w niewłaściwy sposób, np. w sposób nieukierunkowany (leczenie masowe lub stosowanie w przypadku niepodatnych mikroorganizmów), w dawkach poniżej stężeń terapeutycznych lub przez nieodpowiedni okres.

■ Dlaczego antybiotykooporność jest problemem?

Narastające zjawisko antybiotykooporności (AMR) jest zagrożeniem dla ludzi, zwierząt i środowiska, które w konsekwencji może doprowadzić m.in. do znacznego ograniczenia lub nawet utraty skuteczności antybiotyków.

Antybiotykooporność to problem, który został uznany za jedno

z trzech najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia publicznego, przed którymi stoją kraje UE.

■ Jak zwalczać AMR?

Zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w kontekście podejścia „Jedno zdrowie” (ang. *One Health*) jest od wielu lat priorytetem w strategii UE w dziedzinie zdrowia.

¹ https://health.ec.europa.eu/publications/hera-factsheet-health-union-identifying-top-3-priority-health-threats_en.

Zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe jest od wielu lat priorytetem w strategii UE w dziedzinie zdrowia

Zgodnie z koncepcją *One Health* zdrowie ludzi, zwierząt domowych i dzikich, roślin oraz szerszego środowiska (w tym ekosystemów) są ze sobą ściśle powiązane i współzależne. Działania mające na celu zniwelowanie niekorzystnych skutków zjawiska antybiotykooporności są podejmowane właśnie zgodnie z tą koncepcją.

Kwestie ograniczenia zjawiska antybiotykooporności znajdują się m.in. w obszarze zainteresowania unijnych inicjatyw strategicznych, takich jak Europejski Zielony Ład czy Strategia „Od pola do stołu”.

Sposobami ograniczenia tego zjawiska są:

- właściwe współdziałanie hodowcy zwierząt i lekarza weterynarii opiekującego się stadem, które prowadzi do ograniczenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, w tym antybiotyków;
- poprawa dobrostanu zwierząt (odpowiednie żywienie, warunki utrzymania, opieka);
- przestrzeganie zasad bioasekuracji;
- realizowanie programów profilaktycznych w stadach zwierząt gospodarskich (szczepienia ochronne i odrobaczanie).

■ Jakie działania dla zwalczania AMR prowadzi MRiRW?

Aktualnie MRiRW prowadzi działania nakierowane na ograniczanie zjawiska antybiotykooporności poprzez:

- Edukację: podnoszenie świadomości w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i rozważnego stosowania tych

środków. W bieżącym roku MRiRW przeprowadziło kampanię informacyjną w internecie i mediach społecznościowych pod hasłem: „Więcej nie znaczy zdrowiej”.

- Szkolenia: jednym z priorytetowych corocznych kierunków działalności doradczej wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego jest upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym m.in. metod chowu i hodowli stosowanych w produkcji zwierzęcej, zmierzających do ograniczenia stosowania antybiotyków oraz zagrożeń, jakie niesie zjawisko antybiotykooporności.
- Dofinansowanie dla gospodarstw: ekoschemat *Dobrostan zwierząt* w ramach PS dla WPR na lata 2023–2027.
- Prowadzenie badań: dotyczących zjawiska antybiotykooporności przez podległe instytuty badawcze.

Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii
MRiRW

tel. 22 623 18 43

Zdjęcia: Thanos-, Somneuk.Stock.adobe.com

Jednym ze sposobów ograniczenia zjawiska antybiotykooporności jest właściwe współdziałanie hodowcy zwierząt i lekarza weterynarii opiekującego się stadem, które prowadzi do ograniczenia stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, w tym antybiotyków

Wsparcie dla rolników poszkodowanych w wyniku wrześniowej powodzi

Od 22 listopada do 30 grudnia 2024 r. rolnicy poszkodowani w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r. mogą składać wnioski o pomoc do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Wsparcie dotyczy „Inwestycji odtwarzających potencjał produkcji rolnej” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 (poddziałanie 5.2).

Wsparcie uruchomione jest wyłącznie dla gospodarstw położonych na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej, w których powstały szkody w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r. Z pomocy mogą skorzystać rolnicy, którzy ponieśli straty w gospodarstwie na poziomie co najmniej 30 proc. średniej rocznej produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

Maksymalna kwota wsparcia wynosi 300 tys. zł, a wsparcie polega na refundacji 80 proc. kosztów kwalifikowalnych.

■ Na co można przeznaczyć wsparcie?

Dofinansowanie można będzie przeznaczyć na odtworzenie tego składnika gospodarstwa, który został zniszczony lub uszkodzony.

W katalogu inwestycji objętych refundacją znalazły się m.in. budowa, przebudowa, remont budynków lub budowli wykorzystywanych wyłącznie do produkcji rolnej albo przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży.

W ramach pomocy możliwy jest:

- zakup lub montaż instalacji technicznej;
- zakup wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży;
- koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki;
- zakup nowych maszyn, urządzeń, tuneli foliowych oraz innego;

- zakup zwierząt gospodarskich wchodzących w skład stada podstawowego; (z wyłączeniem możliwości odtworzenia uszkodzonych lub zniszczonych budynków, które podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych).

■ Dodatkowe informacje

Szczegółowe informacje na temat naboru wniosków oraz dokumenty aplikacyjne są dostępne na stronie internetowej ARiMR pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/arimr/zapowiedz-kolejnego-wsparcia-dla-gospodarstw-poszkodowanych-przez-wrzesniowa-powodz> oraz w oddziałach regionalnych ARiMR.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: Elżbieta Kaps.Stock.adobe.com

Ułatwienia w realizacji programu azotanowego

Na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z tzw. specustawą powodziową rolnicy poszkodowani w wyniku powodzi mają czas na dostosowanie się do wymogów określonych w programie azotanowym do 31 grudnia 2027 r.¹

Rolnicy poszkodowani w wyniku powodzi mają czas na dostosowanie się do wymogów programu azotanowego do 31 grudnia 2027 r.

Zgodnie z przepisami tzw. specustawy powodziowej poszkodowani są podmiotami prowadzącymi chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich, których gospodarstwa lub

grunty rolne są położone na obszarze, na którym wprowadzono stan klęski żywiołowej w związku z powodzią, która miała miejsce we wrześniu 2024 r.

Rolnicy poszkodowani w wyniku powodzi mają do 31 grudnia 2027 r. czas na dostosowanie powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w programie azotanowym.

■ Zwolnienie z opłat

Rolnicy poszkodowani w wyniku powodzi, prowadzący działalność, w ramach której są stosowane nawozy lub są przechowywane nawozy naturalne, są zwolnieni do 31 grudnia 2025 r. z opłat za stosowanie nawozów niezgodnie z przepisami, przechowywanie nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami, prowadzenie dokumentacji niezgodnie z programem azotanowym oraz za brak planu nawożenia azotem.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin
MRiRW

tel. 22 623 21 51

Zdjęcie: tsirika.Stock.adobe.com

¹ Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1473).

Zwolnienie z opłacania składek

5 października 2024 r. weszła w życie ustawa z 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz. 1473), która przewiduje pomoc dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Osoby, które poniosły szkody w wyniku klęski tegorocznej powodzi, zostają zwolnione z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników oraz na ubezpieczenie zdrowotne na okres od 1 października 2024 r. do 30 września 2025 r.

Warunkiem zwolnienia z obowiązku opłacania należności

jest złożenie w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenia o poniesieniu szkody na skutek klęski żywiołowej – powodzi.

Biuro Komunikacji
i Współpracy Międzynarodowej
KRUS

tel. 22 592 64 05

Bezpłatne badania gleb

dla rolników poszkodowanych w wyniku powodzi

Producenci rolni, których gospodarstwa albo grunty rolne są położone na obszarze dotkniętym powodzią, są do 31 grudnia 2025 r. zwolnieni z opłat za badania jakości gleb wykonywane w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych.

Poszkodowani w wyniku powodzi producenci rolni są zwolnieni się z opłat, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy *o nawozach i nawożeniu*¹ i które zostały określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi².

Okręgowe stacje chemiczno-rolnicze (OSChR) do 31 grudnia 2025 r. nie będą pobierały opłat za:

- analizy fizyczne i fizykochemiczne;
- chemiczne i biologiczne gleb mineralnych i organicznych;

- badania gleb na potrzeby doradztwa nawozowego;
- opracowanie wyników przeprowadzonych analiz i badań;
- działalność szkoleniową i informacyjną.

Poszkodowani przez powódź rolnicy mogą zgłaszać się do najbliższej położonej OSChR w celu wykonania m.in. bezpłatnych badań gleby, uzyskania zaleceń czy szkoleń.

Bezpłatne wykonanie badań gleb pozwoli poszkodowanym

na ocenę możliwości prowadzenia produkcji rolniczej na terenach, które zostały dotknięte powodzią oraz pozwoli im ograniczyć koszty związane z usuwaniem skutków powodzi w swoich gospodarstwach.

**Departament Hodowli
i Ochrony Roślin
MRiRW
tel. 22 623 21 51**

Zdjęcie: Sorapop.Stock.adobe.com

¹ Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. *o nawozach i nawożeniu* (Dz.U. 2024 poz. 105).

² Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 stycznia 2008 r. *w sprawie wysokości i sposobu uiszczania opłat za zadania wykonywane przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze* (Dz.U. 2008 nr 29 poz. 174 oraz Dz.U.2014 poz. 1210).

Dotacje dla producentów rolnych

Wnioski do końca stycznia 2025 r. będzie przyjmowała ARiMR

3 grudnia 2024 r. Rada Ministrów przyjęła przepisy, zgodnie z którymi producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2024 r. deszczu nawalnego lub powodzi i wynoszące powyżej 30 proc. średniej rocznej produkcji roślinnej, będą mogli ubiegać się o wsparcie z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Wnioski będzie można składać za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR do 31 stycznia 2025 r.

■ Formy pomocy

Producenci rolni, o których mowa w przyjętych przepisach, mogą wnioskować o następujące formy pomocy:

- Dotacje w wysokości:
 - ✓ 3000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na których wystąpiły szkody w wyniku deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości co najmniej 70 proc. plonu;
 - ✓ 2000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na których wystąpiły szkody w wyniku deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości co

najmniej 50 proc. i mniej niż 70 proc. plonu;

- ✓ 1000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na których wystąpiły szkody w wyniku deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości co najmniej 30 proc. i mniej niż 50 proc. plonu.
- Pomoc w wysokości równoważności III i IV raty podatku rolnego za 2024 r.

■ Jak wnioskować o wsparcie

Wnioski o powyższą pomoc producenci rolni będą mogli składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do 31 stycznia

2025 r. Do wniosku należy dołączyć protokół oszacowania szkód. Pomoc będzie wypłacana zgodnie z kolejnością złożenia wniosku, do kwoty 54 mln zł.

■ Wyłączenia

O powyższą pomoc nie będą mogli ubiegać się producenci rolni, którzy wnioskowali o pomoc z tytułu wystąpienia szkód w wyniku powodzi, w związku z którą wprowadzono stan klęski lub przymrozków wiosennych, huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, które wystąpiły do 10 września 2024 r.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: Podlaski49.Stock.adobe.com

Do wniosku o pomoc trzeba dołączyć protokół oszacowania szkód

Zasiłek opiekuńczy dla rolników dotkniętych powodzią

5 października 2024 r. weszły w życie przepisy ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadza szereg rozwiązań pomocowych dla osób dotkniętych powodzią, wśród nich możliwość ubiegania się o zasiłek opiekuńczy w przypadku zamknięcia z powodu powodzi żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do której uczęszczało dziecko/osoba dorosła, nad którą sprawowana jest opieka.

Zasiłek opiekuńczy przysługuje m.in. ubezpieczonemu rolnikowi/domownikowi, sprawującemu opiekę nad dzieckiem do ukończenia 8 lat w związku z zamknięciem z powodu powodzi żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły

Zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi/domownikowi, który sprawuje opiekę nad:

- dzieckiem do ukończenia 8 lat;
- dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat;
- dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego lub z orzeczeniem o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- osobą dorosłą z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczeniem o potrzebie

zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, w związku z zamknięciem z powodu powodzi żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna.

■ Ile wynosi zasiłek opiekuńczy z KRUS?

Wysokość zasiłku za każdy dzień opieki wynosi 1/30 kwoty emerytury podstawowej (od 1 marca 2024 r. emerytura podstawowa wynosi 1602,86 zł, zatem wysokość zasiłku za każdy dzień opieki wynosi 53,43 zł).

■ W jaki sposób można ubiegać się o przyznanie zasiłku z KRUS?

Ustalenie prawa do zasiłku opiekuńczego następuje na podstawie wniosku osoby uprawnionej. Druk wniosku dostępny jest w każdej placówce KRUS oraz na stronie internetowej KRUS (<https://www.gov.pl/web/krus/formularze-i-wnioski---swiadczenia>).

Wypełniony wniosek można złożyć w dowolnej placówce KRUS:

- osobiście;
- za pośrednictwem przedsiębiorcy uprawnionego do wykonywania działalności pocztowej w obrocie krajowym lub zagranicznym;
- przez elektroniczną skrzynkę podawczą KRUS-ePUAP;
- w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

■ Podstawa prawna

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r., poz. 1473).

Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej
KRUS

tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: Mbt_studio.Stock.adobe.com

Ustawa zrównująca prawa KGW

W odpowiedzi na postulaty Kółek i Organizacji Rolniczych, które zwracały uwagę na nierówny dostęp kół gospodyń wiejskich (KGW) do pomocy finansowej z budżetu państwa, 22 października 2024 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o kołach gospodyń wiejskich oraz ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników¹. Nowe przepisy mają na celu zrównanie praw wszystkich KGW, jeśli chodzi o ich dostęp do rozwiązań zawartych w ustawie o kołach gospodyń wiejskich².

Ustawa umożliwia:

- rejestrację w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) kołom działającym przed wejściem ustawy o kołach gospodyń wiejskich² w roku 2018, na podstawie przepisów dotychczasowych (tj. ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników³ oraz ustawy Prawo o stowarzyszeniach⁴) dzięki wprowadzeniu dla tych KGW wyjątku od zasady „jedna miejscowość – jedno KGW”;
- wypłatę pomocy nowo zarejestrowanym KGW przez zwiększenie środków finansowych w 2024 r. na wypłatę pomocy finansowej dla nowych KGW o kwotę 27 mln zł (oprócz 130 mln zł dostępnych już w ARiMR);
- dalsze funkcjonowanie KGW w strukturach kółek rolniczych, pomimo zarejestrowania się w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich – poprzez zrzeszenie się w gminnym, wojewódzkim albo Krajowym Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych na zasadach dobrowolności;
- zachowanie statusu organizacji społeczno-zawodowej przez koła działające na podstawie ustawy

o społeczno-zawodowych organizacjach rolników⁵, pomimo zarejestrowania się w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich;

- odzwierciedlenie zrzeszenia w gminnym, wojewódzkim albo Krajowym Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w krajowym rejestrze KGW;
- nadanie osobowości prawnej KGW, które osobowości prawnej obecnie nie posiadają (w szczególności KGW działającym jako wyodrębnione jednostki kółek rolniczych).

■ Co jeszcze się zmienia?

W związku z planowanym zniesieniem funkcji Pełnomocnika rządu do spraw lokalnych inicjatyw społecznych w ustawie przewidziane są także:

- przeniesienie zadań związanych ze wspieraniem i promowaniem KGW i ich związków z Pełnomocnika rządu do spraw lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;
- przeniesienie (oraz rozszerzenie) uprawnienia do powołania koordynatorów kół gospodyń wiejskich będących przedstawicielami wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego z Prezesa ARiMR na ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;
- pozostawienie zadań w zakresie formalnego nadzoru nad działalnością kół gospodyń wiejskich jedynie we właściwości Prezesa ARiMR.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy finansowej dla kół gospodyń wiejskich w 2024 r. zakończył się 29 listopada 2024 r.

Departament Oświaty i Polityki
Społecznej
MRiRW
tel. 22 623 15 75

Zdjęcie: Wioletta.Stock.adobe.com

¹ Ustawa z dnia 11 października 2024 r. o zmianie ustawy o kołach gospodyń wiejskich oraz ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U. poz. 1560).

² Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz.U. 2023 poz. 1179).

³ Ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U. 2024 poz. 263).

⁴ Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 2020 poz. 2261).

⁵ Ustawa z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U. 2024 poz. 263).

Kupuj świadomie – na co dzień i na święta

Święta Bożego Narodzenia co roku poprzedzone są radosnymi przygotowaniami. Ważnym ich elementem są przedświąteczne zakupy. Rosnąca świadomość na temat spożywanej żywności sprawia, że konsumenci coraz częściej zwracają uwagę na informacje umieszczone na opakowaniach i etykietach produktów spożywczych. Jest dla nich ważne, jaki jest kraj pochodzenia wybieranej żywności oraz oczekują możliwości łatwego rozpoznania produktów rolno-spożywczych wyprodukowanych w Polsce z krajowych surowców. Chcą wspierać krajowych rolników i producentów poprzez swoje codzienne wybory zakupowe.

Odpowiedzią na oczekiwania konsumentów dotyczące łatwiejszej identyfikacji artykułów rolno-spożywczych wytworzonych z polskich surowców są przepisy, które weszły w życie 1 stycznia 2017 r., odnoszące się do znakowania środków spożywczych „Produkt polski”¹.

Nasze codzienne decyzje zakupowe mają ogromne znaczenie. Przekładają się na dochody i zyski rolników oraz przedsiębiorców i producentów żywności. Wspólnie tworzymy system mający wpływ na stabilność produkcji i funkcjonowanie nie tylko poszczególnych sektorów rolnictwa, ale całej gospodarki naszego kraju.

■ Kryteria stosowania znaku „Produkt polski”

Przepisy ustawy o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych określają jednolite kryteria dotyczące dobrowolnego umieszczania informacji „Produkt polski”. Zgodnie z nimi produkty muszą być wyprodukowane z surowców wytworzonych na terenie Polski, ale w produktach przetworzonych dopuszcza się użycie importowanych składników (np. przypraw, bakalii) w ilości do 25 proc.

masy tych produktów – pod warunkiem, że składniki takie nie są wytwarzane w kraju.

Dla producentów żywności znak „Produkt polski” to możliwość wyróżnienia na rynku produktów wytworzonych w Polsce na bazie polskich surowców. Zamieszczanie tego oznaczenia na produktach nie wymaga żadnej rejestracji, a dla nabywców jest to czytelny sygnał o pochodzeniu wyrobu.

■ Kampania informacyjno-edukacyjna

W okresie przedświątecznym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczyna realizację kampanii informacyjno-edukacyjnej #KupujŚwiadomie PRODUKT POLSKI. Przyświeca jej przeświadczenie, że każdy konsument ma prawo wiedzieć, skąd pochodzą i gdzie zostały wytworzone kupowane przez niego produkty, a także jakie

Nasze codzienne decyzje zakupowe przekładają się na dochody i zyski rolników oraz przedsiębiorców i producentów żywności

znaczenie dla funkcjonowania gospodarki i wspierania krajowego rolnictwa mają podejmowane codziennie decyzje zakupowe. Ważna jest również wiedza, jak rozpoznawać pochodzenie produktów.

Prowadzona przez MRiRW ogólnopolska kampania obejmować będzie liczne projekty realizowane w telewizji, radiu oraz internecie.

**Departament Rolnictwa
Ekologicznego
i Jakości Żywności
MRiRW**

tel. 22 623 16 32

Zdjęcie: Malgo_walko.Stock.adobe.com

¹ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 13 grudnia 2016 poz. 2007).

Umowa UE – Mercosur

Uchwała Rady Ministrów

Rada Ministrów przyjęła 26 listopada 2024 r. uchwałę w sprawie negocjacji umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Wspólnym Rynkiem Południa (Mercosur). Wyraziła sprzeciw wobec dotychczasowych wyników negocjacji między Unią Europejską a Wspólnym Rynkiem Południa (Mercosur) w obszarze rolnictwa.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ma poważne zastrzeżenia do wyników negocjacji Komisji Europejskiej z krajami ugrupowania Mercosur. Produkty z krajów Mercosur w większości nie spełniają standardów UE, w tym także wymogów zrównoważonego rozwoju, co było ważnym postulatem zgłaszanym przez Polskę na forum Unii Europejskiej. Przyjęcie umowy w obecnym kształcie doprowadzi do wyparcia z unijnego rynku polskich i europejskich producentów na rzecz dostawców z państw Mercosur.

■ Kontekst

Od 20 lat trwają prace nad umową o wolnym handlu pomiędzy Unią Europejską a państwami ugrupowania Mercosur, tj. Brazylią, Argentyną, Paragwajem i Urugwajem. Negocjacje w sprawie komponentu handlowego zostały

już w większości zakończone porozumieniem politycznym w 2019 r. Obecnie prowadzone rozmowy dotyczą zagadnień zrównoważonego rozwoju i wciąż trwają. Na ten moment nie została przedstawiona do akceptacji państw członkowskich UE całościowa i ostateczna propozycja umowy.

Komisja Europejska negocjuje umowę o wolnym handlu z państwami trzecimi, mając na względzie korzyści dla rozwoju gospodarczego i eksportu krajów członkowskich UE.

Komisja uważa, że umowa o wolnym handlu UE – Mercosur przyniesie korzyści dla UE jako całości, w szczególności w odniesieniu do sektora przemysłowego, transportu morskiego, ale także korzyści dla niektórych segmentów produkcji rolno-spożywczej. Dotyczy to w szczególności produktów rolnych przetworzonych,

sektora mleczarskiego (może to mieć znaczenie również dla eksportu Polski) oraz produktów objętych w UE ochroną oznaczeń geograficznych.

KE zapewnia, że unijne standardy dotyczące bezpieczeństwa żywności będą zachowane i rygorystycznie przestrzegane wobec importu z krajów Mercosur.

■ Wybrane postanowienia umowy UE – Mercosur

Umowa UE – Mercosur ma mieć charakter kompleksowy i obejmować zobowiązania w takich obszarach, jak m.in.:

- liberalizacja (całkowita lub częściowa) ceł w handlu wzajemnym towarami;
- współpraca w sprawach weterynaryjnych i fitosanitarnych;
- ochrona oznaczeń geograficznych;
- liberalizacja handlu usługami;

- liberalizacja dostępu do rynku zamówień publicznych;
- wiele innych zagadnień współpracy handlowej i gospodarczej ujętych w blisko czterdziestu rozdziałach i aneksach.

■ Ocena MRiRW

W toku negocjacji Polska zgłaszała na forum UE postulaty dotyczące rolnego obszaru negocjacji. Zgłaszaliśmy je samodzielnie oraz w ramach wspólnych wystąpień z krajami UE o podobnych stanowiskach ws. wrażliwości sektora rolnego.

Oceniając dotychczasowe wyniki rozmów, MRiRW stwierdza, że nasze postulaty zostały uwzględnione jedynie częściowo.

Dlatego też przyjęcie umowy w obecnie projektowanym kształcie może stworzyć zagrożenie wypierania polskich produktów rolnych z rynków innych krajów UE przez produkty importowane z krajów Mercosur (zwłaszcza w sektorze mięsa drobiowego).

Projekt zawiera co prawda zapisy umożliwiające stronom w pierwszych latach funkcjonowania umów czasowych wycofanie preferencji w dostępie do rynku w razie nadmiernego importu powodującego szkody rynkowe, jednak nie są one dostosowane do specyficznych warunków sektora rolnego. Uruchomienie tego mechanizmu na poziomie UE może być w praktyce trudne.

Ponadto proponowane preferencje taryfowe w dostępie do rynku UE nie są uwarunkowane przestrzeganiem przez produkty z krajów Mercosur standardów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju, co było i jest ważnym postulatem Polski zgłaszanym na forum UE, nie tylko wobec krajów Mercosur, ale i innych krajów trzecich. Jedynie w przypadku jaj Komisja uwarunkowała możliwość korzystania przez import z krajów Mercosur z zerowej stawki celnej (która ma zacząć obowiązywać po

czteroletnim okresie przejściowym) od przestrzegania standardów w zakresie dobrostanu zwierząt.

Podsumowując, MRiRW ma poważne zastrzeżenia do dotychczasowych wyników negocjacji z krajami Mercosur. Takie stanowisko prezentujemy również w dyskusjach w ramach Rządu RP, w tym z Ministerstwem Rozwoju i Technologii, które odpowiada za wypracowanie i prezentację stanowiska Rządu RP w sprawie tej umowy.

■ Wzajemne otwarcie rynków – na czym polega

Wzajemne otwarcie rynków ma polegać na realizacji szczegółowych harmonogramów redukcji lub zniesienia ceł w handlu wzajemnym, w tym produktami rolnymi. Dla wrażliwych towarów rolnych liberalizacja ceł ma być ograniczona do poziomu ustanowionych kontyngentów taryfowych (TRQ) o obniżonej lub zerowej stawce celnej, po przekroczeniu których będą obowiązywały stawki takie jak obecnie.

Po stronie UE niepełna liberalizacja ceł w imporcie z krajów Mercosur (ustanowienie TRQ bądź częściowa redukcja stawki celnej bez ograniczeń kwotowych) ma dotyczyć m.in. następujących towarów i grup towarowych:

- mięsa wołowego świeżego, mrożonego, przetworzonego;
- mięsa wieprzowego świeżego, mrożonego, przetworzonego;
- mięsa drobiowego świeżego, mrożonego, przetworzonego;
- mięsa baraniego i koziego solonego lub suszonego;
- mleka i śmietany;
- serów;
- żółtek jaj i albumin;
- miodu;
- czosnku;
- bananów;
- kukurydzy i sorgo;
- ryżu;
- skrobi kukurydzianej i z manioku;
- cukru trzcinowego do rafinacji;

- syropów cukrowych i niektórych produktów przetworzonych o wysokiej zawartości cukru;
- słodkiej kukurydzy;
- wina;
- rumu;
- etanolu;
- produktów spożywczych dla niemowląt.

Po stronie Mercosur umowa przewiduje otwarcie trzech TRQ w imporcie towarów z UE: na niektóre produkty mleczarskie, preparaty do żywienia niemowląt oraz czosnek.

■ Przykłady przewidzianych kontyngentów taryfowych w dostępie do rynku UE

- Mięso drobiowe – dwa kontyngenty bezcłowe (jeden na mięso z kością i drugie na mięso bez kości) o łącznym wolumenie 30 tys. ton w pierwszym roku obowiązywania umowy, stopniowo wzrastającym w kolejnych latach do łącznego poziomu 180 tys. ton w szóstym roku.
- Mięso wołowe – dwa kontyngenty (jeden na mięso świeże, drugi na mrożone) o obniżonym ciele (7,5 proc.) o łącznym wolumenie 16,5 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastającym w kolejnych latach do poziomu 99 tys. ton w szóstym roku.
- Mleko w proszku – kontyngent taryfowy 1 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastający w kolejnych latach do 10 tys. ton w jedenastym roku. Stawka wewnątrz kontyngentu ma podlegać stopniowo redukcji aż do zniesienia w jedenastym roku od wejścia w życie umowy.
- Sery (bez mozzarelli) – kontyngent taryfowy 3 tys. ton w pierwszym roku, stopniowo wzrastający w kolejnych latach do 30 tys. ton w jedenastym roku. Stawka wewnątrz kontyngentu ma podlegać stopniowo redukcji aż do zniesienia w jedenastym roku od wejścia w życie umowy.

W sektorze cukru liberalizacja cef w dostępie do rynku UE ma dotyczyć tylko cukru trzcinowego do rafinacji oraz ma polegać na ustanowieniu bezcłowego TRQ 10 tys. ton dla Paragwaju oraz na zniesieniu cła dla części (180 tys. ton) z obecnie już alokowanej w ramach WTO kwoty taryfowej dla Brazylii.

Szereg towarów podlega wyłączeniu z liberalizacji, m.in. mięso baranie i kozie (oprócz solonego i suszonego objętego TRQ), maślanka,

tłuszcz mleczny, serwatka, mozzarella, pszenica durum, pszenica (z wyjątkiem siewnej) oraz cukier (inny niż trzcinowy do rafinacji).

W imporcie z krajów Mercosur owoców i warzyw świeżych lub chłodzonych UE zachowa system cen wejścia w odniesieniu do większości objętych nim towarów (m.in. pomidory, ogórki, jabłka, gruszki, śliwki, wiśnie, morele, brzoskwinie i nektarynki, winogrona i sok winogronowy). System cen wejścia stosowany w unijnej taryfie celnej chroni

przed importem po niskich cenach, gdyż przewiduje wzrost stawki celnej wraz ze spadkiem poniżej określonego progu ceny produktów importowanych. Zgodnie z projektem umowy ceny wejścia mają zostać wyeliminowane w imporcie z krajów Mercosur owoców cytrusowych.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: BetoG.Stock.adobe.com

Przygotowania do prezydencji Polski w Radzie UE

W siedzibie ministerstwa 24–25 października 2024 r. odbyło się seminarium przygotowawcze Sekretariatu Generalnego Rady, związane ze zbliżającą się prezydencją Polski w Radzie UE.

W swoim wystąpieniu minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski podkreślił, że to dobrze, iż Unia Europejska jest zróżnicowana. – *Jesteśmy różni, ale jednocześnie jesteśmy razem. Jesteśmy pewną jednością. To wielka wartość, którą należy docenić i pielęgnować* – powiedział szef resortu rolnictwa. W seminarium uczestniczyli również wiceministrowie: Stefan Krajewski, Michał Kołodziejczak, Jacek Czerniak i Adam Nowak, a także dyrektor generalny MRiRW Bogusław Wijatyk oraz dyrektorzy departamentów MRiRW.

■ Prezydencja Polski

– *Czas polskiej prezydencji to wiele wyzwań. Ostatnie lata obfitowały w szczególne wydarzenia, jak pandemia COVID-19 czy wojna w Ukrainie. Znaczenie bezpieczeństwa żywnościowego nabrało innego wymiaru* – mówił minister Siekierski.

Szef resortu rolnictwa dodał, że Polska ma 20-letnie doświadczenie

obecności w Unii Europejskiej. Podkreślił, że były to dobre lata dla polskiego rolnictwa, ale trzeba pamiętać także o czekających nas wyzwaniach.

■ Polskie priorytety

Minister Siekierski zapowiedział, że podczas prezydencji Polska będzie chciała się skupić na określeniu zadań oraz roli, jaką ma odgrywać

przyszła Wspólna Polityka Rolna (WPR). Głównym zadaniem powinno być zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego poprzez jej finansowanie odpowiednie do zadań, oczekiwań i wyznaczonych celów.

– *Musimy mieć świadomość funkcji, które pełni współczesne rolnictwo europejskie. Ważną kwestią są wymogi dotyczące*

Uczestnicy seminarium przygotowawczego Sekretariatu Generalnego Rady UE

produktów wpływających na rynek europejski z krajów trzecich oraz wysokie wymagania wobec unijnych rolników, które zwiększają koszty produkcji – podkreślił minister i dodał, że konkurencyjność wewnątrz Unii Europejskiej wyrównuje się, ale rolnictwo jest zróżnicowane.

– Będziemy to wносить do dyskusji o Wspólnej Polityce Rolnej. Niezbędne będzie także szczegółowe przejrzanie przepisów, które wprowadzamy – powiedział szef resortu rolnictwa.

■ Szersza perspektywa

Dyrektor generalny Sekretariatu Generalnego Rady Cesare Onestini podkreślił, że ekscytująca jest rozmowa o przyszłości, jednak musimy pamiętać, że rolnicy realizują

obecna Wspólną Politykę Rolną. Zwrócił uwagę, że planowanie jest niezbędne i bardzo istotne, ale w sytuacjach szczególnych istnieje możliwość zmian w harmonogramach, jak to miało miejsce w ostatnim czasie.

– Ważne, aby przyjąć szerszą perspektywę. Państwa stoją się tym krajem, który będzie musiał zadbać o równowagę między instytucjami, ale jednocześnie iść do przodu – powiedział dyrektor Onestini, odnosząc się do nadchodzącej polskiej prezydencji.

■ Uczestnicy seminarium

W seminarium uczestniczyli przedstawiciele Sekretariatu Generalnego Rady: dyrektor generalny ds. rolnictwa, rybołówstwa,

spraw społecznych i zdrowia Cesary Onestini oraz dyrektorzy ds. rolnictwa – Andra Ruppprechtera, ds. rybołówstwa – Gabor Ivana oraz ds. weterynaryjnych, zdrowia roślin, żywienia i leśnictwa – Jean Recalde.

Stałe przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej w Brukseli reprezentowali m.in.: kierownik wydziału ds. rolnictwa i rozwoju wsi Magdalena Montaigu oraz kierownik referatu ds. rybołówstwa, gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej Krysztian Królik.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Jesteśmy różnorodni, ale tworzymy jedność

– Jesteśmy różnorodni, ale tworzymy jedność – podkreślił minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski po rozmowach w ramach trio prezydencji.

Spotkanie Trio prezydencji odbyło się 2 grudnia 2024 r. w Warszawie. Na zaproszenie ministra Siekierskiego w rozmowach uczestniczyli minister żywności, rolnictwa i rybołówstwa Danii Jacob Jensen oraz minister rolnictwa, rozwoju wsi i środowiska Cypru Maria Panayiotou.

■ Inauguracja trio prezydencji

Spotkanie zainaugurowało współpracę w ramach trio prezydencji Polska–Dania–Cypr. 1 stycznia 2025 r. Polska obejmie przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej.

Zgodnie z Traktatem Lizbońskim państwa członkowskie, które sprawują prezydencję po sobie, ściśle współpracują w grupach po trzy, a każde trio ustala długofalowe

cele i przygotowuje wspólny program tematów i spraw, którymi Rada będzie się zajmowała przez 18 miesięcy.

Jest to nasze wspólne trio po raz drugi. Poprzednie miało miejsce w 2011 r.

■ Dziedzictwo europejskiego rolnictwa

Podczas konferencji prasowej po zakończeniu pierwszej tury rozmów ministrowie zwracali uwagę na to, że europejskie rolnictwo jest zróżnicowane i dlatego należy

Ministrowie rolnictwa Polski, Danii i Cypru

zachować dwa filary Wspólnej Polityki Rolnej.

– *Ta różnorodność powinna służyć wzmocnieniu Unii Europejskiej, jej bezpieczeństwu żywnościowemu, również w wymiarze zewnętrznym* – podkreślił polski minister.

■ Najważniejsze wyzwania

Duński minister żywności, rolnictwa i rybołówstwa Jacob Jensen podkreślał znaczenie konkurencyjności unijnego rolnictwa.

– *Musimy być konkurencyjni. Musimy robić wszystko bardziej efektywnie, aby umożliwić rolnikom rozwój, a bezpieczeństwo żywnościowe jest bardzo istotnym elementem naszego programu* – stwierdził minister Jensen.

Cypryjska minister rolnictwa, rozwoju wsi i środowiska Maria Panayiotou zwróciła uwagę na znaczenie dochodowości w produkcji rolnej, szczególnie w kontekście pojawiających się coraz częściej kryzysów.

– *Walka z kryzysami to nasza codzienna rzeczywistość. Zmniejszenie dochodowości to zmniejszenie atrakcyjności sektora rolnego, a to zagraża bezpieczeństwu żywnościowemu* – podkreślała minister Panayiotou.

Minister Siekierski informował o konieczności konsultowania z rolnikami rozwiązań proponowanych w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej.

– *W czasie prezydencji wszystkie nasze działania będziemy prowadzić w dialogu z rolnikami* – zapewnił polski minister.

■ Rola prezydencji

– *Rola prezydencji w Radzie UE jest bardzo odpowiedzialna i traktujemy to zadanie z najwyższą powagą i ambicją* – podkreślił minister Czesław Siekierski. Zapowiedział, że głównym celem przewodnictwa Polski w Radzie UE będzie poprawa konkurencyjności rolnictwa i sektora rolno-spożywczego oraz zwiększenie odporności na kryzysy. Minister zapowiedział też, że w połowie grudnia zaprezentuje szczegóły działań na najbliższe sześć miesięcy.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Minister rolnictwa Francji w MRiRW

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski gościł 22 listopada 2024 r. w siedzibie resortu minister rolnictwa, suwerenności żywnościowej i leśnictwa Francji Annie Genevard. W spotkaniu uczestniczyli również: sekretarze stanu Michał Kołodziejczak i Stefan Krajewski, podsekretarz stanu Adam Nowak oraz dyrektor generalny Bogusław Wijatyk.

Ministrowie rolnictwa Polski i Francji spotkali się, by rozmawiać o perspektywach dwustronnej współpracy, planach i priorytetach przyszłej polskiej prezydencji w Radzie UE, Wspólnej Polityce Rolnej, kwestiach przyszłego rozszerzenia Unii Europejskiej, umowie UE-Mercosur oraz sytuacji na rynkach rolnych.

■ Przewodnictwo Polski w Radzie UE

Minister Czesław Siekierski podkreślił, że ze względu na szereg poważnych wyzwań, przed którymi stoi UE, fundamentem działań polskiej prezydencji w 2025 r. będzie szeroko rozumiane bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo żywnościowe.

Ministrowie rolnictwa Polski i Francji rozmawiali m.in. o planach i priorytetach przyszłej polskiej prezydencji w Radzie UE, umowie UE-Mercosur oraz sytuacji na rynkach rolnych

– *W ciągu półrocznego przewodnictwa Polski w Radzie naszym głównym celem będzie poprawa konkurencyjności rolnictwa i sektora rolno-spożywczego oraz zwiększenie odporności na kryzysy. To kwestie kluczowe – zarówno dla wzmocnienia pozycji europejskich rolników i stabilizacji ich dochodów, jak i dla zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego* – zapewnił minister Czesław Siekierski.

■ Wspólna Polityka Rolna

Minister Siekierski wskazał na kluczowe kwestie w zakresie przyszłej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR).

– *Polska popiera WPR zorientowaną na efekty, silną, elastyczną, dwufilarową, zapewniającą bezpieczeństwo żywnościowe i odporność, a istotne pozostają traktatowe cele WPR. Budżet WPR musi odzwierciedlać kluczową rolę sektora rolno-spożywczego i obszarów wiejskich w budowaniu bezpieczeństwa i odporności UE w związku z wyzwaniem*

środowiskowo-klimatycznymi i geopolitycznymi – stwierdził minister Siekierski.

Szef polskiego resortu rolnictwa podkreślił, że konieczne są dalsze rozwiązania, które wzmocnią pozycję i siłę negocjacyjną rolników. – *Potrzeba bardziej elastycznych i skutecznych mechanizmów zarządzania ryzykiem, które pomogą lepiej reagować na wahania cen i inne niespodziewane zmiany na rynku* – apelował polski minister.

■ Umowa UE-Mercosur

Ministrowie rolnictwa Polski i Francji wyrazili poważne zastrzeżenia do części handlowej projektu umowy z krajami Mercosur w jej obecnym kształcie. Wskazali na brak należytej transparentności procesu negocjacyjnego oraz nierówne warunki konkurencji producentów unijnych z producentami towarów rolnych z krajów Mercosur.

– *W tych krajach obowiązują odmienne niż w UE standardy*

produkcji, w zakresie zrównoważonego rozwoju – dobrostanu zwierząt, ochrony klimatu i środowiska – przypomniał minister Siekierski.

■ Produkty z Ukrainy

Polski minister przekazał, że z punktu widzenia Polski negocjacje z Ukrainą na temat dalszej liberalizacji handlu towarami rolnymi, w dłuższej perspektywie mogą mieć nawet większe znaczenie dla sektora rolnego, niż umowa z krajami Mercosur.

– *W toku negocjacji oczekujemy wypracowania rozwiązań trwale zabezpieczających przed nadmiernym wzrostem importu z Ukrainy i zakłóceniami rynkowymi oraz wyrównujących warunki konkurencji z ukraińskimi produktami rolnymi* – podkreślił minister Czesław Siekierski.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Wizyta w Wietnamie

Sekretarz stanu Jacek Czerniak w dniach 25–29 listopada 2024 r. przebywał z wizytą w Wietnamie. Głównym celem wizyty były rozmowy dotyczące intensyfikacji polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych w ramach III posiedzenia polsko-wietnamskiej grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa.

Przedstawicielowi polskiego resortu rolnictwa towarzyszyli główny lekarz weterynarii Krzysztof Jażdżewski oraz zastępca dyrektora generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) Tomasz Ciodyk.

Sekretarz stanu Jacek Czerniak podkreślił, że sprawy rolnictwa są istotnym elementem prawie 75-letnich relacji między Polską a Wietnamem. – *Wierzę, że wspólnie udnam się wypracować działania na*

rzecz zrównoważonego rozwoju dwustronnej wymiany handlowej artykułami rolno-spożywczymi i zmniejszenia deficytu po stronie Polski – powiedział sekretarz stanu.

Strony potwierdziły uzgodnienie ostatecznych wymagań fitosanitarnych dla borówki wysokiej eksportowanej z Polski do Wietnamu. Oznacza to, pierwsze transporty borówek z Polski mogą się pojawić w Wietnamie od sezonu produkcyjnego 2025 r.

Odnosząc się do spraw weterynaryjnych strona wietnamska potwierdziła stosowanie zasady prelistingu przy zatwierdzaniu polskich zakładów mięsnych i rybnych do eksportu na rynek Wietnamu, zgodnie z artykułem 6.8 Umowy o wolnym handlu pomiędzy Unią Europejską i Wietnamem (EVFTA).

Podczas posiedzenia grupy roboczej obie strony uznały potrzebę wypracowania rozwiązań eliminujących bariery w handlu produktami pochodzenia zwierzęcego.

■ Rozmowy w Akademii Nauk Rolniczych (VASS) i Wietnamskiej Izbie Handlowo-Przemysłowej (VCCI)

W trakcie wizyty w Akademii Nauk Rolniczych sekretarz stanu Jacek

Uczestnicy spotkania polsko-wietnamskiej grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa

Czerniak spotkał się z dyrektorem Akademii prof. dr. Nguen Hong Sonem. Strona wietnamska zaprezentowała zakres działania VASS, obejmujący badania nad poprawą wydajności plonów oraz zwiększaniem odporności poszczególnych gatunków roślin na niekorzystne warunki klimatyczne.

W czasie rozmów z przewodniczącym VCCI wiceminister Czerniak zaproponował zawarcie porozumienia o współpracy pomiędzy Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa a Wietnamską Izbą Handlowo-Przemysłową. – *Chciałbym, aby podpisanie dokumentu było impulsem do zacieśniania relacji*

między polskimi i wietnamskimi przedsiębiorcami branży spożywczej – powiedział sekretarz stanu.

Wyniki eksportu rolno-spożywczego do Wietnamu

Wietnam to najważniejszy odbiorca polskich towarów rolno-spożywczych w Azji Południowo-Wschodniej. W okresie od stycznia do listopada 2024 r. eksport towarów rolno-spożywczych do Wietnamu osiągnął wartość prawie 141 mln EUR. Sprzedawaliśmy głównie mięso i podroby z drobiu, filety rybne, jelita i żołądki zwierzęce oraz podroby wołowe.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Rozmowy z przedsiębiorcami z Arabii Saudyjskiej

Spotkanie z przedsiębiorcami z KAS było kolejnym krokiem w stronę pogłębienia współpracy w sektorze rolno-spożywczym pomiędzy Polską a Królestwem Arabii Saudyjskiej

Sekretarz stanu Jacek Czerniak 20 listopada 2024 r. przyjął delegację przedsiębiorców z Królestwa Arabii Saudyjskiej (KAS). W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele MRiRW, Krajowego Ośrodka

Wsparcia Rolnictwa (KOWR), Głównego Inspektoriatu Weterynarii (GIW) oraz Przewodniczący Polsko-Saudyjskiej Rady Biznesu. Prowadzone rozmowy to kolejny krok do rozwoju polskiego eksportu.

Szefem delegacji KAS był przewodniczący Federacji Saudyjskich Izb Handlowych Hassan Mujib H Bani Huwayz, któremu towarzyszył ambasador Królestwa Arabii Saudyjskiej w RP Saad Alsaleh. Delegacja saudyjska przybyła do Warszawy w związku z odbywającym się 19 listopada 2024 r. Forum Biznesu Polska – Arabia Saudyjska.

Potencjał rozwoju dwustronnych relacji

Spotkanie było krokiem w stronę pogłębienia współpracy pomiędzy Polską a Królestwem Arabii Saudyjskiej (KAS). Rozmówcy zgodnie stwierdzili, że istnieje duży potencjał rozwoju tej współpracy, zarówno dla polskich producentów i eksporterów, jak i dla partnerów saudyjskich.

Wiceminister Jacek Czerniak podkreślił, że postrzegamy KAS jako ważnego i perspektywicznego partnera. Poinformował o gotowości strony polskiej do zwiększenia wartości i poszerzenia asortymentu w eksporcie na rynek saudyjski. Szczególną uwagę zwrócił na kwestię dostępu do rynku saudyjskiego dla towarów pochodzenia zwierzęcego z Polski. Ponowił postulat strony polskiej dotyczący uznania regionalizacji terytorium Polski pod kątem grypy ptaków (HPAI).

Przewodniczący Federacji Saudyjskich Izb Handlowych Hassan Mujib H Bani Huwayz wyraził

nadzieję na nawiązanie partnerstw między polskimi i saudyjskimi przedsiębiorcami, zarówno w zakresie handlu rolnego, jak i inwestycji. Poinformował też o zainteresowaniu KAS importem wołowiny czy jagnięciny oraz ewentualnie inwestycjami w hodowlę owiec w Polsce.

■ Eksport rolno-spożywczy do Królestwa Arabii Saudyjskiej

W 2023 r. wartość eksportu polskich towarów rolno-spożywczych do KAS wyniosła ponad 440 mln EUR. Eksportowaliśmy do KAS głównie: tytoń, chleb, pieczywo cukiernicze

i pozostałe wyroby piekarnicze, przetwory spożywcze oraz sery i twarogi. W okresie od stycznia do września 2024 r. wyeksportowaliśmy do KAS towary za ponad 206 mln EUR, głównie chleb, pieczywo cukiernicze i pozostałe wyroby piekarnicze, przetwory spożywcze, sery i twarogi, papierosy, wyroby cukiernicze i przetwory mleczarskie.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Spotkanie polsko-chińskie Pozytywna ocena audytu

Sekretarz stanu Jacek Czerniak 19 listopada 2024 r. wziął dzisiaj udział w spotkaniu zamykającym audyt inspektorów Generalnej Administracji Celnej (GACC) oraz Ministerstwa Rolnictwa i Obszarów Wiejskich Chińskiej Republiki Ludowej (MRiOW). W wyniku audytu chińscy przedstawiciele pozytywnie ocenili polski system nadzoru nad produkcją mięsa drobiowego oraz stosowanie regionalizacji. To kolejne działanie zmierzające do wznowienia eksportu polskiego mięsa drobiowego do Chin.

■ Cel i ocena audytu

Inspekcja rozpoczęła się 13 listopada 2024 r., a jej celem była weryfikacja stosowania w Polsce zasady regionalizacji w zakresie chorób drobiu (grypa ptaków HPAI, rzekomy pomór drobiu ND).

Audytorzy GACC i MRiOW korzystnie ocenili system nadzoru nad produkcją mięsa drobiowego i stosowania regionalizacji w Polsce. Przewodnicząca chińskiej delegacji zapewniła, że wizyta osiągnęła zamierzone cele – przebieg audytu wskazał, że polskie władze

prawidłowo wypełniają funkcje kontrolne i nadzorcze.

– *Ta wizyta była okazją do zaprezentowania standardów i procedur dotyczących bezpieczeństwa żywności i zapobiegania chorobom zwierząt stosowanych w Polsce. Jesteśmy gotowi do dalszej wyťažonej pracy, aby wznowić eksport polskiego mięsa drobiowego do Chin* – powiedział wiceminister Czerniak.

■ Wymiana handlowa artykułami rolno-spożywczymi

Chiny to bardzo ważny partner Polski w handlu rolno-spożywczym. W 2023 r. nasz eksport do tego kraju osiągnął wielkość 147,6 mln EUR. Obecnie największym zainteresowaniem na rynku chińskim cieszą się polskie mleko i produkty mleczne, puch i pierze oraz owoce mrożone.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Spotkanie zamykające audyt inspektorów Generalnej Administracji Celnej oraz Ministerstwa Rolnictwa i Obszarów Wiejskich Chińskiej Republiki Ludowej

Środki na inwestycje zwiększające konkurencyjność gospodarstw

Po raz pierwszy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 rusza program „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność”. To następca znanego z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2014–2020 i cieszącego się dużym zainteresowaniem rolników naboru na „Modernizację gospodarstw rolnych”. Wnioski przyjmuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) od 21 listopada do 30 grudnia 2024 r.

Inwestycje mogą być realizowane w czterech obszarach. Bieżący nabór wniosków dotyczy dwóch z nich: B i C.

W obszarze B wspierane są inwestycje służące produkcji ekologicznej prowadzonej w gospodarstwach. Natomiast w obszarze C – inwestycje, których celem jest bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowywanie oraz lepsze przygotowanie żywności przeznaczonej do sprzedaży (w tym bezpośredniej).

■ Kto może otrzymać wsparcie?

Wsparcie przyznaje się rolnikowi, który jest posiadaczem gospodarstwa:

- o powierzchni użytków rolnych nie większej niż 300 ha;
- którego wielkość ekonomiczna w roku wyjściowym wynosi co najmniej 25 tys. euro i nie więcej niż 250 tys. euro;
- w którym są wytwarzane metodami ekologicznymi produkty rolne, ze sprzedaży których roczny przychód wynosi co najmniej 75 tys. zł – w przypadku obszaru C i 45 tys. zł – w przypadku obszaru B.

■ Pozostałe warunki otrzymania wsparcia

Dofinansowanie można otrzymać na inwestycje:

- o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 50 tys. zł i realizowaną w nie więcej niż dwóch etapach, a w przypadku, gdy inwestycja ta polega na nabytcu rzeczy będącej przedmiotem leasingu – w nie więcej niż pięciu etapach;
- która, przeprowadzona w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy, musi doprowadzić do wzrostu wartości dodanej brutto (GVA) w gospodarstwie – w szczególności w wyniku racjonalizacji technologii produkcji lub wprowadzenia innowacji, zmiany profilu produkcji, poprawy jakości produkcji lub zwiększenia wartości

dodanej produktu – co najmniej o 10 proc. w odniesieniu do roku wyjściowego.

■ Inwestycje objęte wsparciem – obszar B

Dofinansowanie w ramach obszaru B można otrzymać na:

- budowę lub modernizację budynków lub budowli służących do produkcji ekologicznej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych (wraz z wyposażeniem tych obiektów);

Do 30 grudnia 2024 r. ARiMR przyjmuje wnioski o wsparcie w ramach programu „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność” PS WPR 2023–2027

Dofinansowanie można otrzymać m.in. na inwestycje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli bądź zakupie sprzętu do: przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych

- inwestycje polegające na budowie lub modernizacji budynków bądź budowli dla zwierząt gospodarskich, które muszą zakładać wyłącznie bezuwzględne ich utrzymanie;
- inwestycje polegające na budowie budynku inwentarskiego, których elementem może być zakup gruntu – do wysokości 10 proc. kosztów kwalifikowalnych operacji;
- stosowanie rozwiązań rolnictwa precyzyjnego, w tym w budynkach lub budowlach służących do produkcji ekologicznej;
- zapewnienie wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt, w tym z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań;
- zwiększenie dochodowości produkcji poprzez bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowywanie oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży (w tym bezpośredniej), w tym inwestycje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli bądź zakupie sprzętu do: przygotowywania, przechowywania,

czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych;

- zakup lub leasing, zakończony przeniesieniem prawa własności, nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do ekologicznej produkcji rolnej;
- budowę albo zakup elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Ważne: W dniu złożenia wniosku co najmniej 80 proc. powierzchni użytków rolnych (UR) albo co najmniej 50 proc. powierzchni UR i cała produkcja zwierzęca, której dotyczy inwestycja, muszą być objęte systemem rolnictwa ekologicznego.

■ Inwestycje objęte wsparciem – obszar C

W ramach obszaru C pomoc można otrzymać na inwestycje służące zwiększaniu dochodowości produkcji poprzez bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów,

przechowywanie oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży (w tym bezpośredniej), w tym na:

- budowę lub modernizację budynków lub budowli, lub
- zakup nowego sprzętu do: przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania i konfekcjonowania produktów rolnych.

■ Forma i wielkość pomocy

W przypadku przedsięwzięć dotyczących produkcji ekologicznej można liczyć na zwrot nawet 65 proc. poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Natomiast jeśli chodzi o inwestycje związane z przedłużaniem trwałości, przechowywaniem i przygotowywaniem do sprzedaży produktów (obszar C) – poziom refundacji zależy od tego, czy ubiegający się o wsparcie jest tzw. młodym rolnikiem. Zatem jeżeli w dniu składania wniosku o pomoc nie ukończył 41. roku życia, można otrzymać zwrot do 65 proc. kosztów kwalifikowanych, natomiast standardowo dla obszaru C poziom dofinansowania wynosi maksymalnie 45 proc.

Maksymalna kwota pomocy na jednego beneficjenta i jedno gospodarstwo w trakcie realizacji PS WPR 2023–2027 w obszarach B i C wynosi 1,3 mln zł.

■ Termin i forma składania wniosków

Wnioski o przyznanie pomocy można składać od 21 listopada do 30 grudnia 2024 r. wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

**Biurowie Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90**

Zdjęcia: Rozentuzajzmowany.Stock.adobe.com,
Fotolia

Pomoc dla grup i organizacji producentów rolnych

Od 3 grudnia 2024 r. do 30 stycznia 2025 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski o przyznanie wsparcia na „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”. Pomoc realizowana jest w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027.

Duży może więcej – to główny argument przemawiający za zrzeszaniem się rolników w grupy producentów. Działanie w grupie ma wiele zalet. Po pierwsze, zrzeszeni rolnicy mają możliwość sprzedaży swoich produktów w ramach dużych, jednorodnych partii towaru – zarówno pod względem odmiany, jak również jakości, sposobu produkcji i przygotowania do handlu. Po drugie, działanie zespołowe ułatwia sprzedaż produktów, uzyskiwanie za nie wyższych cen, wynegocjowanie korzystniejszych warunków kontraktów. Po trzecie, producenci łącząc swoje kapitały mogą wspólnie inwestować i razem zakupić potrzebną infrastrukturę, np. obiekty do przechowywania, czy przygotowania produktów rolnych do handlu. Po czwarte, taka kooperacja pozwala obniżyć koszty produkcji np. przez wspólne użytkowanie maszyn i urządzeń, hurtowe, czyli tańsze, zakupy środków do produkcji rolnej. Po piąte, grupa ma większy potencjał w organizowaniu kampanii promocyjnych wpływających na kreowanie marki wytwarzanych przez nią produktów i zwiększanie ich wartości handlowej.

■ Kto może złożyć wniosek

Z tego wsparcia mogą skorzystać uznane nie wcześniej niż 1 stycznia 2023 r. organizacje i grupy producentów rolnych, które prowadzą działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa.

Dofinansowanie nie dotyczy podmiotów zrzeszających producentów mięsa drobiowego i produktów pszczelich.

■ Warunki uzyskania wsparcia

W pierwszej kolejności podmiot zrzeszający rolników musi uzyskać osobowość prawną wraz z rejestracją w Krajowym Rejestrze Sądowym – Rejestrze Przedsiębiorców. Kolejnym krokiem jest złożenie wniosku o uznanie za grupę producentów rolnych lub organizację producentów wraz z planem biznesowym do dyrektora oddziału regionalnego ARiMR. Od daty uznania na potencjalnym beneficjencie ciąży obowiązek realizacji zatwierdzonego planu biznesowego. Dopiero wówczas grupa producentów rolnych lub organizacja producentów może złożyć wniosek o przyznanie pomocy finansowej.

■ Forma oraz wysokość dofinansowania

Wsparcie jest realizowane w formie rocznych płatności przez okres pierwszych pięciu lat, następujących po dacie uznania grupy producentów rolnych lub organizacji producentów. Wysokość dofinansowania wynosi: w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto, w drugim – 9,5 proc., w trzecim – 9 proc., w czwartym – 8,5 proc., w piątym – 8 proc.

Limit dofinansowania w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy w przypadku grup producentów rolnych to 60 tys. euro (lecz nie więcej niż 10 tys. euro w przeliczeniu na jednego członka grupy), natomiast dla organizacji producentów maksymalna kwota to 100 tys. euro.

Wnioski o przyznanie wsparcia przyjmuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie od 3 grudnia 2024 r. do 30 stycznia 2025 r. wyłącznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.

**Biuro Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90**

Zdjęcie: JDziedzic.Stock.adobe.com

Producenci łącząc swoje kapitały mogą wspólnie inwestować i razem zakupić potrzebną infrastrukturę, np. obiekty do przechowywania czy przygotowania produktów rolnych do handlu

Polska wieś w trzech konkursowych odśtonach

2024 był kolejnym rokiem, w którym Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) organizowała konkursy dla mieszkańców terenów wiejskich. Misją ARiMR jest bowiem nie tylko finansowe wspieranie, lecz także pokazywanie codziennego życia polskiej wsi i promowanie jej osiągnięć.

■ Konkurs plastyczny „Rój pomysłów wokół ula”

Jest to konkurs adresowany do dzieci ze szkół podstawowych oraz młodzieży i dorosłych, którego ideą jest popularyzowanie wiedzy o pszczołach i ich ochronie, a także pożytków płynących z hodowli pszczoł. Na tegoroczną, drugą edycję konkursu wpłynęła rekordowa liczba 300 zgłoszeń. Prace wykonane były w najrozmaitszych technikach.

Wiele było akwareli, rysunków kredkami i ołówkiem oraz obrazów olejnych. Do rywalizacji zgłoszono także rzeźby z drewna, prace wykonane z plasteliny, tkanin i włóczki. Były też ciekawe instalacje przestrzenne. Jury, wyłaniając zwycięskie prace, w jednych doceniło walory artystyczne, w innych pracowitość, a jeszcze inne wyróżnione zostały za oryginalność pomysłu i nieszablonowe podejście do tematu.

W kategorii „dzieci ze szkół podstawowych” zwyciężyli w kolejności: Julia Pocica, Julianna Nowak i Bartosz Grygiel. Przyznano również 10 wyróżnień. W kategorii

„młodzież i dorośli” główne nagrody zdobyli: Damian Kłaczkiwicz, Sylwia Osińska i Karolina Jurkiewicz. Wyróżnienia trafiły do 16 twórców. Jury oprócz przyznania nagród głównych i wyróżnień postanowiło docenić również najmłodszych i najstarszych uczestników konkursu, czyli autorów mających 6 lat i mniej oraz seniorów powyżej 70. roku życia, którym przyznano wyróżnienia specjalne.

■ Konkurs filmowy dla KGW „Wieś nam w duszy gra”

To z kolei konkurs dla kół gospodyń wiejskich (KGW), tym razem filmowy. Przedsiębiorcze gospodynie miały za zadanie nakręcić maksymalnie dwuminutowy film, który pokazywałby różnorodne aspekty działalności koła, a także panoramę polskiej wsi – otoczenia, aktywności społecznych mieszkańców, pracy w gospodarstwie czy atrakcji związanych z życiem na terenach wiejskich.

Komisja konkursowa miała sporo pracy, bowiem do Agencji przesłano aż 230 filmowych prezentacji, które trzeba było ocenić

pod względem tematyki, walorów artystycznych, montażu, oprawy dźwiękowej itp. Werdykt jury był następujący: I miejsce – KGW Głogówek Winiary; II miejsce – KGW w Narwi; III miejsce – KGW Borowianki w Zdowie. Przyznano też wyróżnienia, które otrzymały: KGW w Dobczynie, KGW w Gręczowce, KGW w Haczowie, KGW w Kędziorowie oraz KGW Rozgarty.

■ Konkurs fotograficzny „Gospodarzu, co tam w inwentarzu?”

Pod takim tytułem odbył się konkurs skierowany do pełnoletnich posiadaczy zwierząt gospodarskich. Jego ideą była promocja dobrostanu i dobrych praktyk w hodowli oraz utrzymaniu inwentarza. Z wielości nadesłanych prac jury wyłoniło trzy finałowe zdjęcia, których autorami byli: Andrzej Lemieszek, Bożena Kała oraz Kamila Morawska. Wyróżniono również fotografie 12 innych autorów.

Laureaci tegorocznych konkursów mieli okazję poznać się i odebrać nagrody na specjalnej gali, która odbyła się w warszawskiej siedzibie ARiMR.

Biurowisko
ARiMR

tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: archiwum ARiMR

Blisko 100 osób nagrodzonych w trzech konkursach organizowanych przez Agencję w 2024 r. przyjęło zaproszenia na uroczystą galę

KOWR wspiera eksport polskiej żywności i buduje markę „Poland tastes good”

W obliczu rosnącej globalnej konkurencji, zmieniających się preferencji konsumentów oraz wyzwań związanych z globalizacją i liberalizacją handlu, promocja polskiej żywności na rynkach zagranicznych nabiera coraz większego znaczenia. Z tego względu Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) intensywnie angażuje się w działania mające na celu wsparcie krajowych producentów i promocję polskich produktów rolno-spożywczych na całym świecie.

Wszystko to odbywa się pod wspólnym hasłem „Poland tastes good”, które od lat stanowi spójną markę, mającą na celu budowanie rozpoznawalności polskich produktów na globalnym rynku spożywczym.

■ Organizacja stoisk narodowych na największych targach rolno-spożywczych

Jednym z najważniejszych narzędzi w promocji polskiej żywności są stoiska narodowe KOWR, które są organizowane na największych międzynarodowych targach branży spożywczej na całym świecie. To właśnie na takich wydarzeniach, jak ANUGA w Kolonii, SIAL Paris w Paryżu czy Gulfood w Dubaju jest prezentowana polska żywność pod parasolową marką „Poland tastes good”. Targi te stanowią kluczową platformę do nawiązywania kontaktów biznesowych, poszukiwania nowych partnerów handlowych i zdobywania nowych rynków eksportowych.

Kalendarz zagranicznych imprez targowych KOWR na rok 2024 obejmuje organizację 23 stoisk narodowych na całym świecie. Plany na 2025 r. wyglądają podobnie. Sezon targowy trwa cały rok. Rozpoczyna się w styczniu od udziału w targach konsumenckich Grüne Woche w Berlinie, a kończy się w grudniu na targach Food Africa Cairo w Kairze. W 2024 r. na stoiskach organizowanych przez KOWR

zaprezentuje się około 400 polskich przedsiębiorców.

Wydarzenia te są okazją do zaprezentowania polskiej oferty produktowej w krajach Europy, Azji, Bliskiego Wschodu oraz – po raz pierwszy w 2024 r. – w obu Amerykach. Na największych targach spożywczych KOWR organizuje stoisko narodowe w trzech halach wystawienniczych, co pozwala na maksymalną ekspozycję polskich produktów i przyciągnięcie uwagi odwiedzających.

Obecność na stoisku narodowym „Poland tastes good” daje firmom możliwość promowania się w jednym z największych, profesjonalnie przygotowanych stoisk na targach, co przekłada się na ich większą widoczność oraz prestiż. Stoisko KOWR stanowi również doskonałą okazję do nawiązywania nowych kontaktów biznesowych oraz budowania relacji z kontrahentami z różnych części świata. Ponadto polskie firmy mogą korzystać z organizowanych przez KOWR pokazów kulinarnych oraz degustacji, które prezentują nie tylko walory smakowe polskiej żywności, lecz także tradycje kulinarne kraju. Pokazy prowadzone są przez najlepszych, doświadczonych szefów kuchni, a serwowane dania mają pokazać to, co najlepsze w polskiej tradycji kulinarnej, w atrakcyjnej formie, z uwzględnieniem kontekstu kulturowego kraju, w którym odbywają się targi.

■ Misje handlowe podczas targów

KOWR wspiera polskie firmy nie tylko na targach, lecz także organizując misje handlowe, które im towarzyszą. Podczas tych spotkań przedsiębiorcy mogą uczestniczyć w zorganizowanych rozmowach z zagranicznymi kontrahentami – importerami, dystrybutorami i przedstawicielami sieci handlowych. To doskonała okazja do poznania specyfiki lokalnych rynków, a także przeprowadzenia negocjacji handlowych.

W 2024 r. misje handlowe towarzyszyły targom w Azerbejdżanie, Chile, Egipcie, Singapurze i Wietnamie. Były zorganizowane we współpracy z Ambasadami RP oraz zagranicznymi biurami handlowymi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH), które pomagają w doborze odpowiednich partnerów i zapewniają wsparcie na miejscu.

■ Rozmowy biznesowe

Dodatkowo w 2024 r. KOWR zorganizował dwie sesje rozmów biznesowych online dla polskich firm. Było to spotkanie z przedstawicielami dużej amerykańskiej sieci handlowej oraz kolumbijskimi importerami jabłek. Spotkania takie są okazją do poznania preferencji konsumentów w danym kraju. Znajomość różnic kulturowych, obyczajów biznesowych i struktury handlu ma ogromne znaczenie

Promocja polskiej żywności na targach SIAL Paris 2024

w kontaktach biznesowych, nawet na nieodległych od Polski rynkach.

■ Webinaria i szkolenia dla eksporterów

Aby wspomóc polskie firmy w skutecznej ekspansji na rynki zagraniczne KOWR organizuje również webinaria. Mają one na celu edukację przedsiębiorców w zakresie specyfiki danego rynku, kultury biznesowej oraz preferencji konsumenckich. W 2024 r. odbyło się pięć takich spotkań, przybliżających możliwości wejścia na rynki Arabii Saudyjskiej, Azerbejdżanu, Chile, Egiptu i Kazachstanu. Podczas spotkań online eksperci z zakresu międzynarodowego handlu i rynku spożywczego przedstawiają polskim przedsiębiorcom najnowsze informacje oraz wskazówki, jak efektywnie prowadzić biznes za granicą, jakie są preferencje konsumentów i jak reagować na różnice kulturowe.

Webinaria cieszą się dużym zainteresowaniem. W każdym z nich bierze udział średnio 60 uczestników, czyli łącznie około 300 osób w całym 2024 r. Celem tych spotkań jest przekazanie praktycznych

wskazówek, które mogą pomóc firmom w odniesieniu sukcesu na rynkach międzynarodowych.

■ Programy promocji sektora spożywczego

KOWR realizuje także szereg programów promocji sektora spożywczego we współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Technologii. Głównym celem realizacji działań wspierających eksport polskiej żywności jest

prezentacja polskiej oferty produktów rolno-spożywczych wśród partnerów zagranicznych oraz promocja Polski jako kraju o bogatych tradycjach kulinarnych, otwartego na innowacje, zaawansowanego technologicznie pod względem produkcji i przetwórstwa żywności, a także posiadającego potencjał do rozwoju na rynkach zagranicznych. Z tej formy wsparcia mogą skorzystać wszystkie polskie firmy działające w obszarze sektora spożywczego, poszukujące partnerów zagranicznych.

Aktualnie od 2024 r. realizowana jest kolejna edycja programu, która ma wspierać polskie firmy w zdobywaniu nowych rynków eksportowych. Działania realizowane przez KOWR obejmują przede wszystkim organizację narodowych stoisk informacyjno-promocyjnych na najważniejszych targach sektora spożywczego na świecie oraz misji przyjazdowych kontrahentów do Polski.

Polskie stoisko na ESPACIO FOOD & SERVICE 2024 Chile

Wizyty zagranicznych kontrahentów

W tym roku KOWR zorganizował misję importerów i dystrybutorów sektora rolno-spożywczego z Japonii, Korei Południowej, Singapuru i Tajlandii. W ciągu trzech dni zagraniczni kontrahenci odbyli dwie sesje całodziennych rozmów biznesowych z łącznie ponad 65 polskimi firmami. Program obejmował także wizyty w polskich zakładach produkcyjnych, aby pokazać zagranicznym kontrahentom wysokie standardy produkcji polskiej żywności, które gwarantują wysoką jakość produktów. Kolejne misje przyjazdowe do Polski planowane są w 2025 r.

Unijne programy promocyjne

Innym polem aktywności KOWR w zakresie zagranicznej promocji żywności jest obsługa programów promocyjnych w ramach polityki promocji. Obecnie KOWR obsługuje 11 programów promujących polską żywność wdrażanych w 14 krajach na trzech kontynentach, o łącznym budżecie ponad 23 mln EUR. Realizowane są one w takich krajach, jak: Chiny, Japonia, Jordania, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Indie, Wietnam oraz kraje Unii Europejskiej. Dwa z nich realizowane są także w Polsce.

Programy te obejmują szeroką gamę produktów, w tym: mięso drobiowe, wieprzowe, wołowinę, świeże i suszone jabłka oraz inne owoce, produkty ekologiczne i paprykę. Dzięki tym programom polskie firmy mają szansę na dotarcie do nowych odbiorców i zdobycie stabilnej pozycji na wymagających rynkach.

Współpraca z mediami i influencerami

Kompleksowym uzupełnieniem realizowanych przez KOWR działań mających na celu wsparcie

Targi FOODEXSAUDI 2024 w Rijadzie

aktywności polskich firm na rynkach zagranicznych oraz zwiększenie eksportu rolno-spożywczego jest współpraca medialna i działalność promocyjna w mediach zagranicznych oraz na portalach społecznościowych.

W tym celu powstała m.in. strona internetowa www.polandtastesgood.pl. Zamieszczane na niej treści są tłumaczone na kilka języków. Eksporterzy polskiej żywności i producenci rozważający wejście na rynki zagraniczne mogą dodać swoją wizytówkę wraz ze zdjęciami produktów do bazy producentów żywności w Polsce, która prowadzona jest w kilku wersjach językowych. Publikowane jest też kalendarium wydarzeń oraz zaproszenia do udziału w stoiskach na zagranicznych targach i innych wydarzeniach promocyjnych organizowanych przez KOWR, a także wybrane publikacje.

Pod hasłem „Poland tastes good” prowadzone są również profile w mediach społecznościowych (LinkedIn, Facebook), na których przedsiębiorcy mogą znaleźć m.in. aktualne informacje o targach

międzynarodowych, webinarach przybliżających wybrane rynki zagraniczne i misjach przyjazdowych zagranicznych kontrahentów.

Przy okazji udziału w targach zagranicznych KOWR publikuje również w wybranych krajach artykuły prasowe prezentujące Polskę jako ważnego partnera handlowego na globalnym rynku. W 2024 r. artykuł taki ukazał się w singapurskiej prasie.

Podczas targów w Singapurze, Francji i Egipcie KOWR nawiązał współpracę z lokalnymi influencerami i blogerami w celu zwiększenia rozpoznawalności polskiej żywności, kuchni i producentów w tych krajach. Podobny format współpracy będzie kontynuowany w 2025 r. Planowana jest także organizacja misji przyjazdowych do Polski zagranicznych dziennikarzy, blogerów i influencerów z różnych krajów, w których KOWR planuje zorganizować stoiska narodowe.

Departament Wsparcia Eksportu
KOWR
tel. 22 376 72 26

Zdjęcia: archiwum KOWR

Dzień z eKRUS

Spotkanie z ekspertem KRUS, pomoc w założeniu konta na Portalu dla Rolników eKRUS, omówienie wszystkich funkcjonalności serwisu oraz cenne wskazówki – to tylko niektóre z korzyści, które czekały na ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) rolników, którzy 18–22 listopada 2024 r. odwiedzili oddziały regionalne i wybrane placówki terenowe KRUS w całej Polsce.

Rolnicy na spotkaniach z ekspertami KRUS poznawali korzyści wynikające z korzystania z portalu, mogli zadawać pytania w swoich indywidualnych sprawach dostępnych z poziomu serwisu, a także prześledzić historię swojego ubezpieczenia w Kasie.

Dodatkowo każdy rolnik, który założył konto na eKRUS w tym dniu, wziął udział w losowaniu nagrody-niespodzianki.

■ O portalu eKRUS

Portal dla Rolników eKRUS to system informatyczny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przeznaczony dla rolników, ich małżonków i domowników podlegających ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz członków ich rodzin zgłoszonych do ubezpieczenia zdrowotnego w KRUS. Portal umożliwia załatwienie wiele spraw online, bez konieczności wizyty w urzędzie. Korzystanie z eKRUS jest dobrowolne i całkowicie bezpłatne.

■ Co załatwisz przez portal eKRUS?

W portalu:

- uzyskasz dostęp do informacji o okresach ubezpieczenia, wykazach składek ubezpieczeniowych, terminach i historii płatności, a także o okresach podlegania ubezpieczeniu pomocników rolnika oraz ich składkach;
- opłacisz składki oraz zadłużenia z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz składki

Korzystanie z eKRUS jest dobrowolne i całkowicie bezpłatne

i zadłużenia za pomocników rolnika online;

- wypełnisz i wyślesz elektronicznie wnioski, takie jak: wniosek o zasiłek macierzyński, o jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem przy pracy rolniczej, zgłoszenie wypadku, oświadczenie dotyczące działalności gospodarczej czy wniosek o przedłużenie okresu wypłaty zasiłku chorobowego;
- dokonasz zgłoszenia do ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz do ubezpieczenia zdrowotnego

pomocników rolnika w okresie świadczenia pomocy w gospodarstwie;

- pobierzesz zaświadczenia w formie elektronicznej, m.in. o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz o okresach podlegania i opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne.

**Biurowo Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej
KRUS**

tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: Fotolia

**Załącz bezpłatnie konto w jednym z Oddziałów Regionalnych
Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
i korzystaj z pełnej funkcjonalności portalu!**

Więcej informacji: www.gov.pl/krus/

Nowe zasady zbiegu uprawnień do świadczeń

Od lipca 2025 r. wdowy i wdowcy uzyskają możliwość pobierania zbiegu świadczeń wg nowych zasad.

1 stycznia 2025 r. wejdą w życie przepisy ustawy z 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz. 1243), dzięki którym możliwa będzie jednoczesna wypłata renty rodzinnej nabytej z tytułu bycia wdową lub wdowcem oraz emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, czyli zbiegu świadczeń. Wypłata świadczeń w zbiegu możliwa będzie od 1 lipca 2025 r., ale wnioski o wypłatę świadczeń w zbiegu będzie można składać już od 1 stycznia 2025 r.

■ Na czym polegają nowe zasady zbiegu uprawnień do świadczeń?

Osoba uprawniona jednocześnie do renty rodzinnej po zmarłym małżonku i emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy

uzyska możliwość pobierania obydwu tych świadczeń w zbiegu, tj. możliwa będzie wypłata renty rodzinnej z emeryturą lub renty rodzinnej z rentą z tytułu niezdolności do pracy. Z tym że jedno wybrane świadczenie będzie wypłacane w całości, a drugie w określonej części (15 proc. od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r.; 25 proc. od 1 stycznia 2027 r.). Świadczeniobiorca (wdowa, wdowiec) będzie mógł sam zdecydować, czy chce pobierać np. całość swojego świadczenia powiększonego o określony procent renty rodzinnej po zmarłym, czy też na odwrót.

■ Kto może uzyskać prawo do wypłaty świadczeń wg nowych reguł zbiegu?

Świadczenia w zbiegu będzie mogła pobierać osoba będąca wdową/wdowcem jeżeli spełni łącznie następujące warunki:

- osiągnie powszechny wiek emerytalny – co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn;
- pozostawała we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;
- nabyła prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż pięć lat przed osiągnięciem wymienionego wieku emerytalnego;
- nie zawarła nowego związku małżeńskiego.

■ Kiedy ustaje prawo do wypłaty świadczeń wg nowych reguł zbiegu?

Prawo do wypłaty świadczeń w zbiegu ustaje z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną.

■ Jaka może być maksymalna wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu?

Wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu nie może być wyższa od trzykrotności kwoty najniższej emerytury (od 1 marca 2024 r. najniższa emerytura wynosi 1780,96 zł), tj. 5342,88 zł. Od 1 marca 2025 r. kwota najniższej emerytury zostanie podwyższona, wskutek corocznej waloryzacji świadczeń. Wobec czego maksymalna wysokość świadczeń wypłacanych w zbiegu również ulegnie podwyższeniu.

W maksymalnej kwocie świadczeń ustalonych w zbiegu zostaną uwzględnione wskazane w ustawie świadczenia, tj.:

- świadczenia wchodzące w skład zbiegu (np. emerytura i renta rodzinna);
- dotatki i świadczenia o charakterze innym niż jednorazowe

Wypłata świadczeń w zbiegu możliwa będzie od 1 lipca 2025 r., ale wnioski o wypłatę świadczeń w zbiegu będzie można składać już od 1 stycznia 2025 r.

wypłacane wraz ze świadczeniami (np. dodatek pielęgnacyjny, świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny itd.);

- emerytury i renty przyznane w trybie specjalnym przez Prezesa Rady Ministrów, Prezesa ZUS i Prezesa KRUS;
- świadczenie honorowe przyznane w związku z ukończeniem 100 lat;
- świadczenia emerytalno-rentowe wypłacane przez instytucje zagraniczne.

W przypadku przekroczenia trzykrotności kwoty najniższej emerytury jedno ze świadczeń wypłacanych w zbiegu ulegnie pomniejszeniu o kwotę przekroczenia.

■ Kiedy i jak ubiegać się o zbieg świadczeń?

Ustalenie prawa do zbiegu świadczeń oraz ich wypłata następują na wniosek osoby uprawnionej.

Wnioski o ustalenie zbiegu świadczeń będzie można składać od 1 stycznia 2025 r.

- osobiście;
- za pośrednictwem przedsiębiorcy uprawnionego do wykonywania

działalności pocztowej w obrocie krajowym lub zagranicznym;

- przez elektroniczną skrzynkę podawczą KRUS-ePUAP;
- w formie dokumentu elektronicznego podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, czy też podpisem zaufanym;
- w dowolnej jednostce organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

■ Od kiedy będzie można uzyskać prawo do zbiegu świadczeń?

Prawo do wypłaty zbiegu świadczeń będzie przyznawane od dnia spełnienia wszystkich warunków, nie wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku i nie wcześniej niż od 1 lipca 2025 r. (w przypadku wniosków złożonych do 31 lipca 2025 r., prawo do wypłaty zbiegu powstanie nie wcześniej niż od 1 lipca 2025 r.).

■ UWAGA!

Wdowy/wdowcy, którzy nie mają ustalonego prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku (tj. do chwili obecnej nie złożyły wniosku o rentę rodzinną po zmarłym małżonku), a rozważają ubieganie

się w przyszłości o zbieg świadczeń, wnioski o rentę rodzinną mogą złożyć w każdej chwili do dowolnej jednostki organizacyjnej KRUS (oddziału regionalnego lub placówki terenowej KRUS). Kasa rozpatrzy prawo do renty rodzinnej, ustali wysokość tego świadczenia i wyda decyzję w sprawie, ale nie podejmie wypłaty tego świadczenia. Pamiętaj bowiem należy, że w myśl obowiązujących obecnie przepisów osoba uprawniona jednocześnie do renty rodzinnej po zmarłym małżonku i do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy może pobierać tylko jedno z tych świadczeń (zasada ta zmieni się od lipca 2025 r.).

Niemniej złożenie wniosku o rentę rodzinną po zmarłym małżonku usprawni późniejsze procedowanie wniosku o wypłatę świadczeń w zbiegu i umożliwi dokonanie wyboru proporcji pobierania świadczeń w zbiegu.

**Biurowo Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej
KRUS**

tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: Fotolia

Biuletyn informacyjny nr 11–12/2024 (260). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książek, przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Justyna Adamska, Dorota Białczak, Marek Cieśliński, Joanna Czaplą, Nina Dobrzyńska, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Klódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Agata Łysakowska, Przemysław Saltarski, Łukasz Tomczak, Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Wojciech Wojtyra, Magdalena Zasępa.

Opracowywany przez: Mariola Marczak. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I stronie okładki oraz stronie 3:** VADIM_FL.Stock.adobe.com, ROBERT A.WITKOWSKI.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. 22 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <https://www.gov.pl/web/arimr/publikacje>.

ISSN 2719-5147. Podpisano do druku: 6 grudnia 2024 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zapol Sobczyk Spółka komandytowa, al. Piastów 42, 71-062 Szczecin.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcje i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukcje i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

**LAT
POLSKI**
W UNII EUROPEJSKIEJ

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Dobrze, że jesteśmy razem

**KUPUJĄC ŻYWNOŚĆ Z TYM ZNAKIEM
MASZ PEWNOŚĆ, ŻE ZOSTAŁA WYTWORZONA W POLSCE
NA BAZIE KRAJOWYCH SUROWCÓW**

**PRODUKT
POLSKI**

#KUPUJŚWIADOMIE

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
